

H U N G A R I A N   M O N I T O R I N G

1989. ÁPRILIS 9.

VASÁRNAP

Ö S S Z E F O G L A L Ó

|                                                                                                                                                               |          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| Moszkvába érkezett STRAUB F. Brunó az Elnöki Tanács elnöke                                                                                                    | 593      |
| Washingtonban még nem született döntés, de mérlegelik annak lehetőségét, hogy Bush elnök júliusban Bpestre látogasson                                         | 624      |
| <u>A Vasárnapi Újság tartalmából:</u>                                                                                                                         |          |
| - ÁCS István az újonnan kinevezett egri segédpüspök beszél a pálos szerzetes rendről - milyen reményeik vannak a pálosoknak jelenleg Magyarországon ?         | 562      |
| - Reflektálás a kisgazdapárti főügyész napokban elhangzott interjújára                                                                                        | 565      |
| - Valóban bíráló, megbélyegző, fenyegető a "pártellenes" jelző?                                                                                               | 568      |
| - Előzetes a Rádiókabaré holnapi műsorából                                                                                                                    | 568      |
| - Egy volt egyetemi hallgató, SZÜCS István visszaemlékezése 1956. november 4-re, amikor Veszprémben a szovjetek fogásába esett                                | 569, 576 |
| NAGYMEZŐ UTCA - Szabad legyen-e a választás 1990-ben? - a témáról a KISZ, SZOT, Kisgazdapárt, TDDSZ, FIDESZ képviselői valamint a kormány szóvivője beszélget | 603      |
| A KISZ közelgő kongresszusának előkészítéséről tárgyal a KISZ KB                                                                                              | 593      |
| Holnap drágábbak lesznek bizonyos hazai készítési háztartási, vegyipari termékek                                                                              | 575      |
| A jövő hónaptól számos gyógyszer olcsóbb lesz Magyarországon                                                                                                  | 584      |
| Egy japán gazdaságpolitikai lap szerint április 3-7 között a magyar lakosság 9 %-a utazott Ausztriába és 77 millió dollárt költöttek                          | 595      |
| Hűtőláda szindróma - magyar bevásárlók Ausztriában                                                                                                            | 580      |
| Gondolat-jel: a kulturális hetilap tartalma                                                                                                                   | 592      |
| Értékmegőrző: Az oktatás szabadságáról - lehallgatható                                                                                                        | 625      |
| <u>Külpolitika:</u>                                                                                                                                           |          |
| Öt kontinens hét napja:                                                                                                                                       | 585      |
| - Gorbacsov kubai és angliai látogatása -                                                                                                                     |          |
| - Megegyezés a lengyel belpolitikában -                                                                                                                       |          |
| - Jugoszláv belső helyzetkép -                                                                                                                                |          |
| - Harcok Namíbiában                                                                                                                                           |          |
| Harminc perc alatt a föld körül - lehallgatásra                                                                                                               | 596      |
| - Tüntetők és karhatalmisták csaptak össze a grúz fővárosban                                                                                                  | 599      |
| - Beszámoló a Bush-kormányzat K-Európával kapcsolatos elképzeléseiről                                                                                         | 600      |
| - Bérbevehető a föld és több termelőeszköz a SZU-ban                                                                                                          | 600      |

(folytatás a következő oldalon)

A22 órás híradás tartalma:

- Különleges állapotot hirdettek ki a grúz fővárosban (626)
- Az amerikai kormányzat kereskedelmi és vámkedvezmények nyújtására készül Magyarországnak (627)
- Bpesten koszoruzási ünnepség volt az egykori Gestapo fogház épülete emléktáblája előtt (627)
- A Duna-mozgalmak újabb aláírásgyűjtési kampányt hirdettek meg (627)
- A Münnich Ferenc Társaság május 1-e együttes megünneplésére szólít fel (628)
- A MDF gödöllői szervezete az autópálya-díjakat nehezményezi (628)

1989 április 9. - Vasárnap

KOSSUTH ADÓ

VASÁRNAPI UJSÁG

07.00 h

Hírek.

A mikrofonnál Váradi Klári.

Tbiliszi: Gruziaában a napok óta tartó tüntetéseken egyes csoportok már azt követelik, hogy a köztársaság váljon ki a SzU-ból. A gruz pártaktiva szombati ülésén ugyanakkor közölték, hogy Gruzia továbbra is a SzU-n belüli szuverén szocialista köztársaság marad. A TASSz beszámolója szerint, a feszült helyzetet kihasználva nemhivatalos szervezetek szovjet ellenes és szocialista ellenes jelszavakat hangoztatnak. Szombaton a hadsereg alakulatai harckocsikkal vonultak be Tbiliszibe, de hogy elkerüljék a feszültség további fokozását, később visszavonták az alakulatokat a gruz főváros utcáiról.

Norjec: Észak-Szibériában befejeződött az egyik színesfém bányában az öt napja tartó sztrájk. A bányászok azért szüntették be a munkát, mert szerintük túl kevés a fizetésük. A bérvita rendezésére a helyszíre utazott a szovjet színesfémkohászati miniszter. A bányászok 30 %-os béremelést követeltek, ám a TASSz jelentése arról nem számol be, hogy végül megkapták-e a fizetésemelést. Mindössze annyit tudni, hogy a bányában újra indult a termelés. Egy hónap alatt ez már a második bér-sztrájk a SzU-ban. Az előző esetben teljesítették a sztrájkolók követeléseit.

Oslo: Norvég tudósok vizsgálata azt mutatja, hogy nem okozott nukleáris szennyeződést az a szovjet atomtengeralattjáró, amely pénteken süllyedt el a norvég tengeren. A körzetben méréseket végeztek, de az első vizsgálati eredmények szerint sem a vízben, sem a levegőben nem mutatható ki sugárfertőzés. A mentés céljából a környékre érkezett szovjet hajók már elhagyták a helyszínt. Mindössze egy olajfolt jelzi, hogy hol süllyedt el a szovjet tengeralattjáró. Norvég feltételezések szerint, legalább 60 halottja van a balesetnek, mindezt azonban szovjet részről nem erősítették meg.

Windhuk: A Namibia függetlenségéért harcoló SWAPO utasította fegyve-



(Vasárnapi Ujság)

reseit, hogy szüntessék be a harcot és 72 órán belül térjenek vissza Angolába. Ezt a SWAPO elnöke jelentette be azután, hogy már egy hete harcok folynak Namíbiában. A konfliktus megoldására rendkívüli tárgyalásokat kezdett Délafrika, Kuba és Angola. A megbeszélések azonnali eredménytelenek maradtak, mivel a délafrikai külügyminiszter szerint, az ENSZ egyoldalúan akarja módosítani a délnyugatafrikai rendezésről megkötött megállapodásokat.

Időjárásjelentés:

Az egész ország felett változóan felhős az ég, a Nyugat-Dunántúlon élénk déli szél fúj. A hőmérséklet 7-12 fok között van.

A tegnapihoz hasonló hőmérséklet várható ma napközben, kevés napsütéssel, záporral, zivattal. Délután 17-22 fokra számíthatunk.

-

zene

- 7 óra múlt 6 perccel.

- Ha másról nem, hát a történelmi okokból használaton kívül helyezett és mostanában vitatott sorsu gellérthegyi szikla kápolnáról a nemhivők körében is köztudomású, hogy volt egyszer egy pálos rend a magyarországi szerzetes rendek között. Hogy a szétszórás után is maradtak még a rendből néhányan, az kiderül a most következő interjúból. A pápa által egri segédpüspöknek kinevezett és a napokban fölesküdtő ÁCS István mai is a rendhez tartozónak tekinti magát. Szellemi portréját és hivatásának vázlatát adja a ma még füzéri plébánosként tevékenykedő tisztelendőnek a vele készült beszélgetés. A riporter Győri Béla.

- Püspök ur, köszöntöm tisztelettel a Vasárnapi Ujság stúdiójában. Ugy tudom, hogy ön azon kevés papok közé tartozik, aki pálos szerzetes. Jól tudom?

- Igen.

- Mikor szentelték pappá?

- 59-ben.

- És mikor tette a szerzetesi fogadalmat?

- 59-ben.

- Alig voltak már akkor Magyarországon szerzetesek. Igaz az a hír is,

(Vasárnapi Ujság)

hogy feltámasztják, újra él Magyarországon a pálos szerzetesrend?

- Husvét után elindultak Pécsett .... a plebániát el fogják foglalni ahogy tudnak szabadulni a saját kórházi munkahelyüktől.

- Szeretném, hogyha megismertetne bennünket a pálos szerzetességgel. Tudomásom szerint ez az egyetlen egy magyar alapítású szerzetes rend.

- Röviden, tömören fogalmazva, a pálos lelkiségnek a befelé fordulás, a kontempláció, a háttér, a hinterlandnak a biztosítása az egyház számára. Boldog Üzséb alapította a pilisi remeteségben. Összegyűjtve a környék remetéit, hogy a befelé fordulással, az ima, az engesztelés ez mondjuk az indítás. De ugyanakkor kontempatív mivoltuk ellenére -

- tehát szemlélődő mivoltuk ellenére -

- igen, mindig vállalkoztak, mint egy elődöm is, Csepelin (??) György aki ... plebános volt Füzéren - hogyha az egyháznak szorult helyzete van, lelkipásztorokra van szükség, akkor kimentek misszióba. És most is a felállás, hogy nem egyszerre kivonni minden egyházmegyéből a meglévő embereket, hanem egyrészt fokozatosan, közös élettel. És utána tudjuk visszaküldeni őket az ő egyházmegyéjükbe egy-egy plebániának az ellátására.

- Szép képekben tudnak fohalmazni a szerzetesek. A bencések azt mondják, mi a hegytetőre építkezünk és onnan világítunk, a városra, a falura, a népre. A ferencesek meg azt mondják, mi bent élünk a városban, az emberek között. Önök hol élnek?

- A magányban.

- Magyarországon van néhány pálos kolostor, Nagyvázsonyban, a Bükkben, azrán van pálos templom Pécsett. De van egy titok övezte kis kápolna Magyarországon, mi lesz a gellérthegyi szikla kápolnával? Ez is a pálosoké volt.

- A feloszlatás előtt ott s működtek. A sorsa úgy néz ki, hogy vasárnapi esti szentmisével a kápolnát máris birtokba venni.

- Tehát megnyílik ismét a szikla kápolna?

- Igen. A főváros újból felajánlotta és utána menetközben újból elválik hogy a hivatás növekedésével ...

- Néhány pálos szerzetes él most jelenleg Magyarországon - Ön most más feladatot kapott II.János Pál pápától, ön egri segédpüspök lett. Tehát a pálos életmódot úgy gondolom nem tudja folytatni?

- Igen. Ilyenkor úgy szokott lenni, amikor a szentatya kiemel egy szerzetes tagot, hogy a rend tagja marad ugyan, de az engedelmességével nem tartozik a rendi közösséghez, tehát a pápa rendelkezik közvetlenül vele.

- Igen, mert a renden belül viszont a rendi regula érvényes. Hányan

(Vasárnapi Ujság)

vonulnak most kolostorba a volt pálosok közül ismét?:

- Négy idősebb atya és hát tizen vannak plusz, így 10-14-en összesen.

- Milyen reményeik vannak, lesznek sokan pálos szerzetesek ismét Magyarországon?

- Ugy néz ki a nyitásból, a hírekből, a levelekből, ami hozzám is érkezett, amikor nyilvánosságra jutott, hogy én pálos vagyok, az elmúlt rövid időszakban hárman is jelentkeztek, hogy ők készek valamiként közösségre lépni a pálos renddel.

- Engedje meg, hogy egy másik témáról is fagassam önt. Ugy hallottam, hogy egy egészen furcsa, legalább is furcsának tűnő mozgalmat indított el Magyarországon. Öntől a következő fogalmakat hallottam. Gondolkodjunk azon a fogalmon pl. hogy érzés. Miről van szó?

- Itt valami olyasmiről van szó lényegében, mint a biológiai sikon, ahogy a vérrendszer ezt a hármas feladatát látja el, hogy a sejtek, a testrészek megkapják a maguk energia utánpótlását, ugyanakkor a salaktalanítást is elvégzi az érrendszer, ugyanakkor a gyógyító szerep is vállalja. Mind a három fontos, mert akár az egyik, akár a másik leáll, akkor komoly problémák lesznek illetve vannak. Szellemi, lelki sikon valami hasonló ment végbe. A tudomány és a technika révén a súlypont áttérrelődött az emberek világában az ész, a fej síkjára és az érzés, a szív szerepe, ez a legegységibb emberi valamiképp elsikkadt. Érzéseit nem tárta, nem tárja fel sajnos a magyar ember, mert mondván nem ér rá. Ezzel sekélyessé válik az emberi kapcsolat. Legveszélyesebben a párkapcsolat. ....A házasság hétvége pontosan ezt célozta meg, hogy módszert adni, hogy az érzések feltárásának lehetősége... és ezzel egészen színessé válik sok minden más. .... Ez az alapja, hogy el tudja magát fogadni. Hogy igent tudjon magára mondani annyi annyi sok ember, ahhoz egy tapasztalatra van szüksége, hogy megtapasztalja párját (?).....tökéletlensége ellenére. Ha ezt nem kapja, akkor valamiképp belepusztul (?).....

- Önlebecsülés?

- Az önértékelésnek a hiánya. De ennek van még egy előszobája, ahhoz hogy őt értékeljék, becsüljék, mellé álljanak, ehhez ki kell lépni magából. Tehát a legmélyére kell, hogy rávilágítson, hiszen az érzések amik spontán reakciók egy eseményre, egy emberre, dolgokra, ... feltárja magát, erre kaphat reakciót. Viszont ha ez a bátorság nincs, nem kap reakciót ..... (a beszélgetés annyira elhalkul, hogy átmene tileg nem érthető) .....egy-egy bevezető után kapnak egy feladatot, amit külön külön kell megoldani, utána kicserélik.....ezeknek a leglényege az, hogy az érzések felszabaduljanak.... közös nevezőre

(Vasárnapi Ujság)

tudnak jutni.....

- De ez a módszer nem a megromlott házasságok .....

- ..... a család patronálásnak más utjai is vannak .....

...kaphasson lelki támogatást....

- Püspök ur, ön egy gyönyörű helyen dolgozik..... a füzéri vár alatti plébánián tényleg lehet pálos életmódot folytatni, de annyi a nyomorúság, annyi a baj, én azt hiszem a mi korszakunk.... a pálos életmódnak a szemlélődésnek, ..... Önre is rendkívül sok teher.... hogyan fogja.....-

- Nem világos még, hogy hogyan tovább. Amit be kell fejezni, az a plébánia átalakítása és be kellene indítani az imént felvázolt család pasztorációnak a vonalait. Aminek kettőnek-háromnak meg van a forgatókönyve, házasság hétvége, alkoholistákkal való foglalkozás, a többinek magyar forgatókönyve még nincsen. Ezt ki kell dolgozni, embereknek kell ráállítani.... Ez a közvetlen jövőben a feladata számomra. Másik pedig a nagy egri egyházmegye vonalán a civilek, a laikusoknak a beállítása a lelkipásztorkodásba. Nem csupán azért, hogy egyre kevesebb a papok létszáma, hanem, hogy a nagyközösség valamiképp érezze, hogy az egyház mi vagyunk, nem a papság, nem a hierarchia, hanem mi, a hívekkel együtt. És ha feladatot kaptak és kapnak, akkor .... tartoznak valahova, ugyanakkor szabadon, a maguk egyéniségét adhatják a nagyközösségnek.

Ács István egri segédpüspökkel beszélgetett Győri Béla.

zene

- Negyed 8 mult 5 perccel.

Postabontás - egy mellékes megjegyzéssel.

Nem lenne igazán szerencsés fejlemény, ha a Vasárnapi Ujság az egymással ellentétes politikai nézeteket valló csoportok és személyek levelezési rovatává válna. Bár ez sem tulságosan nagy baj, ha ezzel a szót értést a legcsekélyebn módon is szolgálni tudjuk.

A levelek: Először hallgassanak meg egy reflektálást a kisgazdapárti főügyész minapi interjújára és egyben egy fölöslegesen fenyegető hangú interjura.

- Kádár Endre, 1116, Budapest, Sáfrány-utca 4o. Magyar Rádió, Vasárnapi



(Vasárnapi Újság)

Újság, Budapest, 1800. Tisztelt szerkesztőség! A Magyar Független Kisgazdapárt főügyészével én nem vitatkozhatok, mert ilyen funkciót nem ismerek. Miután a vasárnapi rádióban hangzott el a főügyész ur egy megállapítása, kérem a következő nyilatkozat beolvasását: Magyarországon 1945-től a mai napig az összes háborus, népellenes és köz-törvényes bűnözőkkel együtt nem végeztek ki az emberek tizezreit.

Ez szemem szedett hazugság, amelyet hivatalosan megcáfol az MSZMP történelmi albizottságának állásfoglalásán kívül a magyar népköztársaság igazságügyminiszterének hozzám intézett levele. E levél vonatkozó részét mellékelem és kérem ennek is ismertetését. Kéréssem megtagadása esetén a magyar népköztársaság legfőbb ügyészségétől kapott NYFL-12.20 1988 számú levélben foglaltaknak megfelelően, az 1986. évi 2. törvények 3-as paragrafusa, a polgári törvénykönyv 79. paragrafusa 1. bekezdésében és a BTK 84. paragrafusa alapján fogok eljárni. Ez utóbbi alapján azért mert személyiségi jogomat sérti minden, ami rágalmazza azt az időt, amelynek tevékeny részese voltam magam is.

Melléklet, az igazságügyminisztérium 40.025/89 IM 4/1-es számú levelének két oldala és a levél.....Tisztelettel Kádár Endre.

- Miután a melléklet ... nem ártuk közre és nem is szándékozunk közre-adni, a fenyegetés következményeit.....

Most egy hallgatói levél adalékokkal szolgál a pártellenesség ...

- Magyar Rádió. Tisztelt szerkesztőség! Levelemben egy levélre és egy kerekasztal beszélgetésre kívánok válaszolni. A levél, amelyet aláíróms val hitelesített egy nyugalmazott katonatiszt, március 20-án a Vasárnapi Újságban került felolvasásra. Ebben, hogyan is fejezzem ki magam, támadja, elmarasztalja, kifogásolja.....Bárkinak joga van vitába szállni saját világnézetével ellentétes felfogással, de tegye azt úgy, hogy mondanivalóját logikus érvekkel kísérelje meg .....A levélben ... az összefüggéstelen, következetlen fogalmakból talán annyi marad meg, illetve gyanítható, hogy bizonyos irigység és értelmiség ellenesség csendül ki. No és csipetnyi gyűlölködés, amire ez a történelem sor számtalanszor bizonyosodott, esetleg lehet, de nem szabad társadalmi felépíteni, mert előbb utóbb súlyosan megbosszulja magát. Más, az április 2-án a Hét TV adásában közvetített München Ferenc Társaság kerekasztal beszélgetésével kapcsolatban. A történelem tanár ur fejtegetéseit anakronisztikusnak vélem. Nem célom vitatni az emberiség több ezer éves története során mikor és milyen társadalmi rendben volt eltérő nagyságu terror. Kétségtelenül minden becsületes és józan gon-



(Vasárnapi Ujság)

dolkodásu ember ebben az évszázadban a hitleri fasizmust tartja a leg-szörnyübbnek. Ez azonban nem igazolhatja azt a nézetet, hogy a sztálini diktatura terror és ennek utóhatásai demokratikusaknak minősíthetők, mint azt a tanár ur bizonyítani kívánja. Félek, azoknak van igazuk, akik a sztálinit se tartják sokkal kisebb méretűnek, csak más célból kiindulónak. A cél lehet szent, de az eszköz semmiképpen. Aki ezt figyelmen kívül hagyja és a marxizmussal kísérel meg magyarázni, fedni vagy szépíteni, nagyon téves uton jár. Félek, hogy a Sztálin nevével fémjelzett személyi kultusz, diktatura és terror többet ártott a szocializmus eszméinek mint esetleg maga a fasizmus. Engedje meg a tanár ur, hogy Kassák Lajost idézzem, Marx gazdasági analizisét kemény társadalom kritikáját elfogadom, de a pártok hozzáfűzött magyarázatait, jóslatait, tudománytalan utopisztikus ársadalom konstrukcióját tévedésnek, az ember szellemével, emberi funkcióival nem számoló rögeszmének tartom és elutasítom. Részemről csak annyit, a politikai és társadalmi eszmék nem lehetnek osztály monopóliumok. Azt hiszem adómaradt a tanár ur a válasszal, hogyan és milyen formában képzei el a jelenlegi válságból való kibontakozást. A tények azt bizonyítják, hogy az eddig alkalmazott gazdasági struktúra nem vált be,. Ha nem csalódom, ezt Gorbacsov is többször kifejtette. A fundamentalizmus nem bizonyult alkalmasnak a gazdasági problémák megoldására, főleg a mi esetünkben nem. Még csak annyit sietek hozzátenni, ez nem a tanár urnak szól, hátborzongatóak azok a névtelen levelek, a lógni fogtok, az akasztás fenyegetőzésével. Ilyenkor mindig kétkedek, vajon valóban érettek lennénk politikailag? Van-e valamilyen politikai kulturánk? Nagyon szeretném hinni, nemzetünk többségének mégis van. Tisztelettel, dr. Belicsek István, Debrecen, 1989 április 5-én.

\_ Tisztelt szerkesztők. Nem mondhatom, hogy rendszeres hallgatójuk vagyok, hiszen az önök műsirodejében többnyire még alszom. Három négy adást azonban mégis csak sikerült meghallgatnom és egyébként pedig nagyon is érzékenyen nyitott vagyok a közéletünk változásaira és örömmel szivom a hála Istennek már szabadabb levegőt. Ilyen kevéske ismeret alapján is megtetszett a másor és azt is megértettem, miért akadnak, akik egyenesen ellenforradalminak tartják. Szemellenzőség ellen úgy tűnik sokak számára nem létezik orvosság. De a lényegre térek, legutóbbi műsorukban elhangzott egy kifejezés, konkrétan már nem emlékszem minek kapcsán, amely így hangzik: Pártellenes. Manapság egyébként is sűrűn is bizonyos irányból bírálóan, megbélyegzően,

(Vasárnapi Ujság)

sőt fenyegető hangsúllyal hallani e jelzőt. Kicsit eltűnődtem ezen a dolgon és lassan körvonalazódni kezdett bennem a kérdés, miért ne lehetne valaki nyíltan, bevallottan, meggyőződését vállalva pártellenes? Ez valami eretnekség lenne? Ha valaki belső meggyőződésből, elvi alapon és rossz szándékok nélkül pártellenes, bűn? De tovább megyek és megkérdem, ugyanezen alapokon bűn-e kommunista ellenesnek lenni? Ha igen, vajon miért? Ha valaki megfogalmazott indítékból és okokból nemcsak, hogy nem kommunista, de a kommunista elveket kifejezetten tagadja és ellenzi, eképp ő kommunista ellenes? Bűn ez? Ha igen, vajon miért? Még tovább megyek. Amikor gondolataim idáig értek megdöbbentő felismerésre jutottam, úgy találom nem tisztázott, mert nem akarják tisztázni, hogy mi a kommunizmus mint olyan ma. Mit kell ma kommunizmuson érteni? Hogyan definiálható szabatosan ez a jövőkép ma 1989-ben? Lehet, hogy én tudatlan, tájékozatlan, naiv és ostoba emebr vagyok, mégis kérem, boncolgassák e témát műsorukban. Érdekes lenne egy igazi, elvhű, esetleg épp egy fundamentalista kommunista fejtegetését hallani e tárgyban. Pontos, világos okfejtésre gondolok, érvekkel, indulatok nélkül. Szeretném kicsit megismerni a kommunista ideológia építményét. Nem veszélytrelen küzdeni olyan valami ellen, amelynek igazi természetét nem ismerjük és csak sejtésekre hagyatkozunk. Így valójában egyfajta mumus áll velünk szemben és ez az, amit nem szabad elfogadni, bármennyire is érdeke ez a mumus kép magának a mumusnak. Emeljük fel arca elől a sisak rostélyt, hadd nézhessünk a szemébe. Lehet, hogy a páncélzat belül valójában üres? Tisztelettel, Kovács László.

Fél nyolc. - Körzeti időjárásjelentés. -

zene

- Fél 8 mult 5 perccel.

- Előzetes. A Rádiókabaré április adása holnap 20 óra 20-kor jelentkezik a Kossuth rádióban. A mikrofonnál a műsor szóvivője Selmeci Tibor:

- A 68-as rock nemzedék legendás zenekara volt a KEX együttes. Lelkesedtünk jobbnál jobb számaikért, amelyek közül hála a magyar hanglemezgyártó vállalat mecénási missziójának, fönmarad. Igenis, fönmara egy kislemez. Ennek egyik oldala a Család c. dal következik. Szerkesz

(Vasárnapi Ujság)

tésünk úgy érezte, a nyomtalanul eltűnt KEX együttes dalával emlékezzün azokra, akik a 68-as nemzedék előtt egy évtizeddel tűntek el nyomtalanul és akikről mostanában sokat beszélünk. Helvig Gábor:

- (ének zene kísérettel) Emlékszem régen volt, mikor még együtt félt a család. Jugoszláv követség főzött nekünk vacsorát. Mi testvérek, csak nevettünk és élveztük a helyzetet. És esténként nyugodtan aludtunk, mink gyerekek. Szikrázó csillagok voltak minden éjjel. Tüzeket álmodtam égis erős fénnel.- Autóbusz indult és nem kérte senki a jegyeket. A rádió a határis szólt, aztán csak sercegett. Én apához bujtam, mosolygott miközben átölelt, és aznap egy nagy házban nővérem altót énekel. Szikrázó csillagok voltak minden éjjel. Tüzeket álmondtam égis erős fénnel. - Tudom már régen volt, mikor jó apám fölállt. Sietve csókoltuk és játszottunk aztán tovább. Egy ujságot anyám még sok égis előlünk rejtegetett. De virágot azóta titokban még ő sem vihett. Tüzekről álmondtam égis erős fénnel. És a parazsat csizmák ... törte széjjel. - Együtt nőttem fel a sok miérettel. Most gyertyák kigyullnak világos lesz az éjjel.-

zene

- Öt perc múlva háromnegyed 8.

- A következő két részben sugárzott összesen fél órányi terjedelmű interjú az 1956-os népfelkelés olyan mozzanatára irányítja a figyelmet, amellyel eddig a magyar nyilvánosságban nem találkozhattunk. A mozzanatnak igenkényes nemzetközi vonatkozásai vannak, tudni illik azt a suttogva emlegetett tényt támasztja alá, hogy 1956 novemebr 4-e után a megszálló szovjet erők magyar, nem egyszer ártatlan felkelőket ejtettek fogságba és deportáltak a SzU-ba. Hogy a most megszólaló dr.SZŰCS István vegyészmérnök, egykori egyetemi hallgató miérett határozott úgy, hogy élete nagy titkát most megosztja a nagy nyilvánossággal, az talán azért van, mert úgy találta, itt a titkok feltárásának ideje, talán azért, mert az emberi természet tiltakozik a titkok rejtegetése ellen.

Győri Béla beszélgető társa dr.SZŰCS István 1956 novemebr 4-én Veszprémben esett a szovjetek fogságába.

- Volt az ön kezében fegyver?

- Igen.

- Hogy került oda?

(Vasárnapi Ujság)

- 1956 október 3-án (?) délután Veszprém megye egyik lőszer raktárából a megyei forradalmi tanács kinyitatta -
- Akkor nem október 3-án, hanem november 3-án -
- November 3-án, elnézést kérek, és ezen a napon hivatalosan a veszprémmegyei forradalmi tanács fegyvert osztott a veszprémi nemzetőrség tagjainak. Így az egyetemi hallgatók jó részének is. Én is ekkor kaptam fegyvert.
- Sokuknak volt fegyvere?
- Igen.
- Használták is?
- Nem. Pontosabban fogalmazva, november 4-én voltak fegyveres harcok Veszprémben, de az a csoport, aminek én a tagja voltam és akinek a történetéről én most beszélni akarok, az nem használta fegyverét, hogy így mondjam, fegyveresen megadtuk magunkat a szovjet csapatoknak.
- Akkor vegyük sorra a történetet. Tehát 3-án fegyverhez jutottak és 4-én hajnalban már Veszprémben is ott voltak a szovjet csapatok.
- Már novemebr 3-án volt olyan egyetemista csoport, járőr ismereteim szerint, akiket már november 3-án este elfogtak az oroszok.
- Ön mikor tudta meg, hogy megindult ez a fegyveres támadás?
- Hát én személy szerint novemebr 4-én a hajnali órákban. Emlékezete, szerintolyan fél 4, 4 óra körül tudtam meg olyaték képpen, hogy az egyetemi diákszálló portása felhött a szombámba ahol én aludtam, közölte, hogy telefonáltak a veszprémi vegyipari egyetem központi épületéből, mi ezt A-épületnek hívtuk, hogy menjek be, mert támadnak az oroszok. És akkor vettem magamhoz azt a géppisztolyt, amit előző nap osztottak és elindultam az egyetem A épülete felé. Én még nem értem le az emeletről a földszintre, amikor egy hatalmas robbanást hallottam és a diákszállom szobájának az ajtaja mindenestől kiszállt a folyosóra. Akkor derült ki, hogy szovjet páncélos egy repesz gránáttal belőtt a diákszállónak pont abba a szobájába, amiben én laktam. Minden bizonnyal azért, mert ott égett a villany. Futottam az egyetem központi épületébe, ekkor észleltem, hogy ég a Hungária Kávéház és akkor észleltem, hogy lövöldözések vannak a városban és erős szovjet csapat mozgások vannak. Innen tudtam meg, hogy elkezdődött.
- Mondja kérem, kétoldalról löttek?
- Nem tudom megmondani. Sokoldalról löttek, azt tudom biztosan mondani, hogy a veszprémmegyei forradalmi tanács, illetőleg az ahhoz rendelt katonai parancsnokság tűzparancsot nem adott. Később ahogy összeraktuk az ismereteinket úgy derült ki, hogy ezeknek a lövöldözéseknek a zöme



(Vasárnapi Ujság)

az oroszok csinálták, mert reggel hajnalban még nem alakult ki fegyveres harc Veszprémben.

- Folytassuk tovább a történetet.

- Beértem az egyetemre. Az egyetem A épületben tartózkodott egy néhány fős ügyelet, ezek egyetemi hallgatókból álltak. Emlékezetem szerint 10-12 fő volt és néhány egyetemi tanárnak vagy előadónak a felesége, akik a hírközpontba dolgoztak, részben telefon ügyeletet teljesítettek, részben pedig nyelvtudásuk miatt hallgattak minden általunk elérhető, föllelhető rádió adást. Az egyetemnek az ugynevezett C épületében pedig voltak....(?) Ismeretes, hogy 1956 előtt a magyar egyetemeken kemény katonai oktatás volt, tehát november 4-én is a katonai tanszék vezetői bent tartózkodtak az egyetem épületében. Közösén olyan döntést hoztunk, hogy nem vesszük fel a harcot a beérkezett szovjet csapatok ellen. Az egyetem épület többjét több szovjet páncélos vette körül addigra, nagyon sok gyalogost láttunk futni, kúszni és maga az egyetem egy modern épület volt, sok üveggel, praktikusán nem védhető. Ugy döntöttünk, hogy egyetlen egy helyes lépés amit tehetünk, hogy nem lövöjtük szét az egyetemet, nem vesszük fel a harcot az oroszokkal. Ezért aztán azt tettük, hogy másod magammal kimentem az oroszok elé. Én személy szerint csak az ajtóig, egyik társam, aki nálam bátrabb volt, az még lement a lépcső is ... közben, szóltunk az oroszokhoz és elmondtuk, hogy nem kívánunk harcolni, megadjuk magunkat, jöjjenek. Ők bezudultak, mi a fegyvereket leadtuk és ezután orosz kísérettel bejártuk az egyetem helyiségeinek gyakorlatilag nagy részét (?) hát, hogy meggyőződjenek, hogy nincsenek benne ellenséges csapatok. Ez a nézelődés tulajdonképpen baj nélkül végződött, egész addig, amíg ki nem másztunk a tetőre, ahol némi pánikot keltett amikor meglátták, hogy ott vannak a ledöntött vörös csillagnak a maradványai. Hát ez rendkívül kellemetlen volt, nem tolerálták az oroszok a humorunkat. De aztán elmondtuk, hogy ismeretlen tettesek nem tudjuk, hát ledöntötték a csillagot itt most az elmúlt időkben ez volt a szokás. Ugyhogy megusztuk ezt a dolgot. Ezt követően bezártak minket az oroszok az egyik analitikai laborba. Ekkor derült ki, hogy a szovjet csapatok összetévesztették a Szuezi csatornát a veszprémi vegyipari egyetemmel. Az ott lévő orosz katonák semmiképpen nem akarták nekünk elhinni, hogyahol mi vagyunk ez Magyarország és itt nincs Szuezi csatorna és nincs tenger. Az őrködő kiskatonák elmondták, hogy ők úgy tudták, hogy ők Szuezben kerülnek bevetésre.

- Maga beszélt a kiskatonákkal?



(Vasárnapi Ujság)

- Hogyne, én beszéltem a kiskatonákkal, mert hiszen akkor már az orosz államvizsgán is tul voltunk.

- Hogyan folytatódik tovább a történet? Önök bent vannak az analitikailaboratóriumban.

- Tizen-tizenketten. 4-én délben, közben több alkalommal kértük a parancsnokot, hogy sziveskedjen már meghallgatni minket és elmondtuk ennek a parancsnoknak, hogy mi egyetemi hallgatónk vagyunk és ő látja, tudja, hogy nem került sor fegyveres összeecsapásra, tudja, hogy leadtuk a fegyverünket, megadtuk magunkat, hát engedjen ki. Hát tulajdonképp mi a bűnünk? 12 óra körül elengedett bennünket az orosz parancsnok. Ezt követően néhányan elindultak haza: Ellenben maradtunk heten vagy nyolcan akik elhatároztuk, hogy fölmegyünk a várba. Mert akkor még a lövöldözések irányából kikövetkeztettük, hogy a vár minden bizonnyal harcban áll és akartunk menni segíteni a társaiknak.

- De fegyver már nem volt magánál?

- Akkor már nem volt nálunk semmiféle fegyver. Azért akartunk a várba menni, mert a veszprémi egyetemi hallgatók egy részének a diákszállója akkor a várban volt és hát csatlakozni akartunk hozzájuk. Utban a vár irányában a veszprémi főpostánál összefutottunk egy telepített tüzér üteggel, ahol az orosz katonák ismételten elfogtak minket. Ez a tüzérségi üteg ágyuzott, ágyuval lövöldözött Jutas irányába, nem tudjuk, hogy hová, viszont ágyuzással vagy becsapódásokkal nem találkoztunk. Minket akkor ez a tüzér csapat bezárt egy szobába. Mi ismételten kérleltük, hogy rádión lépjen már kapcsolatba az egyetemen lévő orosz egységek parancsnokával, aki majd igazolni fog minket, hogy nem csináltunk semmi rosszat, engedjenek minket menni a diákszálló felé. Mi mindig mondtuk, hogy Obcsezsityije-be akarunk menni. Emlékezetem szerint mintegy két óra hosszáig voltunk a postán becsukva. Ismét elengedtek bennünket és most már másodszor is elindultunk a vár felé. Na most van Veszprémnek egy nevezetes utcája, ezt ott úgy hívják, hogy Hosszu-utca, a becsületes neve Jókai-ut. Itt a Jókai utcán rendkívül nehezen tudtunk átjutni, tudni illik géppuskáztak, gépágyuztak, úgyhogy ki kellett várni hosszú időt, amíg éppen nem láttunk a kanyarból feltönni páncélost, így tudtunk átszaladni egyenként a hosszú utcán és elindultunk a vár bejárata előtt levő úgynevezett Vörös hadsereg-téri feljáró lépcsőhöz. Ez lehetett már úgy délután 16 óra, ahol is a lépcsőfordulóban 8-10 fegyveres orosz újra elfogott minket. Fölkisérték minket a Vörös hadsereg-téren a vár bejárata előtt levő épületbe, a volt megyei ujság szerkesztőségének a szobája. Hát

(Vasárnapi Ujság)

itt már mondhatom, hogy ezek az oroszok föltűnően barátságatlanul viselkedtek velünk annak ellenére, hogy mi ott kvázi járőkelők voltunk. Kivégzéssel fenyegetőztek. Egyszer már nagyon veszélyessé vált a helyzet, jött egy orosz katona, talán többet ivott mint a szolgálati szabályzat ezt megengedte volna, ő egy tojás gránátot kibiztosított és föllemelte a kezét, hogy közénk dobja. És a ránk vigyázó egyik őr kapta el a kezét és úgy dúlakodott egymással az őr és a szovjet katona és az eg yiknek a kezében ott volt a kibiztosított tojás gránát. Szerencsére ezt megszűntük ott. Este 7-8 óra fele lehetett, sötét volt, behoztak 3 vagy 4 pénzügyőrt és belökték közénk. Ezek az emberek nem tudtak állni, remegtek, reszkettek a félelemtől. Nagy nehezen elmondták nekünk, hogy reggel óta egy-egy szovjet páncéloshoz kötözve járták a várost. Azért kötözték őket a páncéloshoz, hogy ne lőjjenek a valakik a szovjet páncélosra. Kezdtünk félni. Az éjszakát úgy töltöttük el ebben a zsufoltságban, ittas oroszok jövés-menése mellett. Hulladékokat bedobáltak közénk, üres uborkás üveget, boros üvegeket, üres konzerves dobozokat. Talán 5-6 négyzetméteres helyen guggoltunk vagy 12-en.

- Mikor szabadultak ebből a szobából?

- Hajnalban, még pedig meglehetősen kellemetlen körülmények között. Közölték velünk, hogy kivégeznek bennünket azokért az orosz katonák életéért, akik meghaltak a veszprém városban folyó harcokban. Ekkor úgy nézett ki, hogy konyec! Sorba állítottak, ki kellett menni a folyóra, ahol meg kellett néznünk a kifektetett orosz katonák holttestét. Talán öt vagy hat halott katona feküdt ott. Nem tudom, hogy ezeket ki ölte meg, honnan hozták oda. Mint említettem, velünk közölték, hogy ezekért az életekért minket most elvisznek és kivégeznek. Nagyon komolynak látszott ez a dolog. Ellenben valahonnan előkerült egy másik orosz tiszt, aki nagy vitába, veszekedésbe kezdett annak a csapatnak a parancsnokával, aki minket kivégezni vitt. Végül kiderült, hogy mi a vita tárgya. Az újabb orosz tiszt azt javasolta, hogy ne végezzenek ki minket, hanem a mi közreműködésünkkel, úgy mondom, a mi bőrünk árán foglalják el a várat. Tudni illik, a vár bejáratánál volt egy harcképtelenné tett szovjet páncélos. Ugy eltorlaszolta, hogy megakadályozta a többi páncélosnak a várba való bejutását. Fegyversen védtek a várat. - Most ez az orosz tiszt kitalálta hogy ebbe a várba úgy lehet feljutni, hogy minket tizenketten kb. lehtünk a fináncokkal együtt, küldjenek föl a várba úgy, hogy mindegyikünknek a vállára kellett venni egy lőszerládát és a napos oldalon, úgy értem,

(Vasárnapi Ujság)

hogy azon az oldalon, amely fegyverekkel belőhető volt, ott mi mentünk libasorban a vár felé, az árnyékos, fegyverekkel védett oldalon követtek bennünket rendkívül nagy számban fegyveres oroszok és civil magyarok.

- Milyen civil magyarok?

- Ezt később megtudtuk, hogy korábbi rosszszemlékű fegyveres testületeknek volt tisztjei.

- ÁVH-sok?

- Pontosan. Tulajdonképpen a mi közreműködésünkkel az oroszok feljutottak a vár előtti szűk utcába, ahol egyszersmind van a veszprémmegyei börtön is. Minket akkor betettek ide a börtönbe. Nos, a börtönudvaron a civilruhások közül odajött az egyik hozzám. Közölte, hogy most engem kivégeznek. Bekötötték a szemem, odaállítottak a börtönfal mellé, ketten, hárman álltak mellettem -

- Mondja, maga most népmesét mond?

- Nem kéremszépen, népmesét nem mondok, én nagyon sokat gondolkodtam mielőtt elvállaltam azt, hogy ide eljövök és erről beszélek. Ez nem népmese, ez tény. Ez úgy hangzik, mintha mese lenne, de ez tény.

- Egyszóval bekötötték a szemét.

- Két-három fegyveres odaállt, közölték, hogy kivégeznek. Hallottam egy hatalmas nagy dörrenést és úgy éreztem, hogy meghaltam. Aztán kiderült, hogy nem haltam meg, hanem jópofáskodtak, fölém löttek a falba és a mellettem álló civilruhás ur gép pisztoly tussal tarkón vágott és pár óra múlva tértem magamhoz a börtön folyosóján, ott rugdostak, még pedig ezzel, míg élek nem felejttem el: Na te csibész milyen a tulvilág? Ezt követően itt a várban megkezdődtek a kihallgatások. Ahogy ez menni szokott. Mindent kérdeztek és hoztak újabb embereket.

- Ez már 5-e, 6-a?

- Ez 5-e és már átnyult 6.-ába és bekerültek a megkülönböztetettek listájára ugyis, mint MEFESz vezető és úgy mint a megyei forradalmi tanács tagja.

- Mi is az a MEFESZ?

- 1956-ban alakult újra a DISz helyett, Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egyetemes Szövetsége. November 7-én reggel olyan 7 óra felé a cellából kivезényeltek bennünket, fölvittek a börtönudvarra, onnan az utcára. Akkor láttuk, hogy ott áll 7 vagy 8 teherautó, egy vagy két páncélozott jármű, jeep. Sok civilruhás magyar és sok fegyveres orosz. Ekkor felraktak bennünket a nyitott tehergépkocsikra, tehergépkocsinké

(Vasárnapi Ujság)

ugy 15-20 fő ült a platón, mintegy 110-116-an elindultunk, ahogy ők mondták, Szibériába.

- Az interjút dr. Szűcs Istvánnal a 8 órai Hírek után folytatjuk.

zene

#### HIREK

08.00 h

Gruziában a párt elsőtitkára TV-s beszédben kérte a lakosságot, hogy kerüljék az ellenségeskedés szítását. Közben a napok óta tartó tüntetéseken egyes csoportok már Gruzia függetlenné válását követelik.

Az észak-szibériai Norjeck város egyik szinesfém bányájában végetért az 5 napja tartó sztrájk. A bányászok fizetésemelést követeltek. Ám a TASSZ szovjet hírügynökség arról nem számol be, hogy végül is teljesítették-e követeléseiket.

Norvég tudósok szerint nem okozott nukleáris balesetet az a szovjet atomtengeralattjáró, amely pénteken süllyedt el a norvég tengeren. Szerencsáétlenségnek norvég adatok szerint legalább 60 halálos áldozat van, de mindezt szovjet részről nem erősítették meg.

Lengyelországban a Szolidaritás szakszervezet megkezdte az előkészületeket a júniusi parlamenti választásokra. A hosszú évekig betiltott Szolidaritás a napokban vált ismét legális szervezetté miután aláírták a kerekasztal megállapodásokat.

A Namibia függetlenségéért harcoló SWAPO közölte, hogy beszünteti a már egy hete tartó harcokat és fegyvereseit visszarendeli Angolába.

Idehaza holnaptól drágábbak lesznek bizonyos hazai készítési háztartási vegyipari termékek. Ezek közé tartozik néhány folyékony mosószer, különböző szappanok és illatszerek. Az áremelés néhány terméknél meghaladja a 8 %-ot.

Időjárás. --



(Vasárnapi újság)

- Nyolc óra két perc, folytatjuk a beszélgetést dr. Szűcs Istvánnal, aki 1956 november 4.-én veszprémi egyetemi hallgató korában, fegyversen ugyan, de egyetlen lövés nélkül a megszálló szovjet csapatok fogságába került, és a Szovjetunióban deportálták. A riporter Győry Béla.

- Fölraktak bennünket a nyitott tehergépkocsikra, tehergépkocsinként úgy tizenöt-húsz fő ült a platón, mintegy száztizen, usque száztizenhatan elindultunk, ahogy ők mondták, Szibériába. Ami a kiválasztási szempontokat illeti, a mai napig nem tudjuk tisztázni, mindenkit betettek ebbe a transzportba, akit el tudtak kapni. Ott volt a veszprémi vegyipari egyetem egyik évfolyamának a párttitkára közöttünk, és egy másik évfolyamának a DISZ-titkára közöttünk. Voltak olyan társaink, akik teljesen fel voltak öltözve, de voltak olyan társaink, akik pizsamában voltak és ballonkabátban, mert éjszaka, az ágyból rángatták ki őket. Az első megállónk dunaföldvári szovjet laktanyában volt. Itt megint elmondok egy történetet, de ne tessék visszakérdezni, hogy népmesét modnok-e. Ott a dunaföldvári laktanyába ismét közölték, hogy kivégeznek, az egész csapatot, ahogy voltunk sorba állították a laktanya kerítése előtt. Akkor énnekem eszembe jutott egy furcsa ötlet. Mondják hogy ha az ember nagy bajban van, akkor születnek jó gondolatai. Én egy lépéssel előre álltam a sorból, és oroszul elkezdtem elmondani Puskinnak a dekabristákhoz írott versét. Ismeretes, hogy a dekabrista forradalom embereit bányákba tették, és Puskin írt egy nagyon kemény hánverset. És hát ezt a verset én tudtam. És amikor az első szakaszt én elmondtam, akkor ott meglehetősen nagy zavar támadt az oroszok között, tanácstalanság volt, honnan ismerjük mi Puskit, végül is sikerült tisztázni, hogy nem vagyunk fasiszták, sikerült tisztázni, hogy egyetemi hallgatók vagyunk. Ezt ugye az idősebbek tudják, hogy az ötvenes években az egyetemekre az osztályellenség nem nagyon került be. Így aztán elmaradt ez a kivégzés is, közölték, hogy megyünk tovább Szibériába. Valószínű Beregsuránynál léptük át a határt. Azután Munkácson keresztül Ungvárra kerültünk, ottani szóhasználattal Uzsgorod.

- Ezt honnan tudja?

- Első vagy második éjszaka ott a börtönben már a magyarul tudó örök megsúgták.

- Tehát rögtön börtönbe vitték.

(Vasárnapi újság)

- Rögtön börtönbe vittek, fertőtlenítettek bennünket, szőrtelenítettek kopaszra nyírták a fejünket és vittek a fürdőbe. Rendkívül erős pánikhangulatba kerültünk, mert ez valahogy emlékeztetett minket a gázkamrára. Meg kell mondanom, hogy az addig tanúsított viselkedésük alapján nem sok különbséget láttunk a nemzetio szocializmusból ismert német bánásmód és a szocializmusban tapasztalt bánásmód között. Nagyon féltünk aztán kiderült, hogy ez valóban fürdetés volt. Ezt követően elhelyezte bennünket cellákban. Éjzsaka azonnal elvittek engem kihallgatásra. Azért velem kezdődött a sor, mert, mint mondtam, a veszprémi börtönben lefolytatott kihallgatásoknál kiderült, hogy én a megyei forradalmi tanács tagja voltam, és hát így, ahogy ők neveztek engem, elnyertem a főfasisztai besorolást. És meg kell mondjam, hogy ez a kihallgatás rendkívül kulturált körülmények között indult, magasrangú tiszték voltak jelen, köztük tábornokok is. Ezek a tiszték kivétel nélkül az NKVD-nek illetőleg ennek az ukrainai változatának, az UKVD-nek a fegyvernemi jezéseit viselték. Lehet, hogy udvariassági kérdésnek szánták, hogy hogy érkeztünk, hogy utaztunk, énnekem már akkor sem volt jó a humorérzésem én azt válaszoltam, hogy rendkívül rosszul utaztunk, kevésbé voltunk fölöltözve, és még az öltözkünk jó részét is útban eldobáltuk. Nevezetesen arra, hogy út közben, ahogy minket hoztak, nyitott tehergépkocsikon, mi sok cédulát dobtunk ki, úgyhogy hogy egy sálba kötöttük, kesztyűbe kötöttük bele, zsebkendőbe kötöttünk, arra gondolva, hogy egy cédulát elvisz a szél, vagy azt nem veszi fel senki, de egy kesztyűt vagy egy sálat fölvesznek. Így tehát több helyen hírt adtunk magunkról, hogy kik vagyunk. Azt írtuk, hogy úgy tudjuk, hogy Szibériába visznek. Később kiderült, hogy a listákból sok eljutott hírközlő szervekhez, úgy hogy pl. az én szüleim is több esetben hallották a nevemet AMerika Hanga bemondata, LOnดอน bemondata, Szabad Európa bemondata. Egysezersemind megindult egy rendkívül nagy tiltakozás, főként a Nmetetközi Diákszövetség kezdeményezésére. Tehát a lényeg az, hogy nem tudtak bennünket nyomtalanul kivinni az országból. Most akkor visszamennék a börtön helyére. Természetesen nem tudom elmondani kronológiai sorrendben, hogy mik történtek. Így a gondolataimat néhány jellemzőnek, vagy legalábbis általam jellemzőnek vélt téma köré csoportosítom. Nevezetesen: a kihallgatások rendszeresek voltak, később csökkenő intenzitással. Tolmácsok voltak, kárpátaljai magyarok, főként pedagógusok. Föltűnő volt a kérdéseikről, hogy teljesen tájékozatlanok voltak a magyarországi eseményekről, nem tudták, mi történt Magyarországon, ilyeneket kérdeztek konkrétan tőlük

(Vasárnapi újság)

pl. hogy hány terhes anyát dobtam le a tizedik emeletről. Veszprémben akkor nem hogy tízeletes ház nem volt, de amennyire visszaemlékszem, még négyemeletes sem. De maga a tény, hogy minket így minősítettek, hogy hogy hány szovjet és terhes anyát dobtunk le, szóval ezzel a hangulatot akarom érzékeltetni, hogy milyen volt. Aztán más kérdés, hány szovjet csecsemőt téptem ketté? Aztán, ami már praktikusabb kérdés volt, hogy hány szovjet katonát öltem meg? Mint említettem, egyet sem, mert egyetlen egy alkalommal a fegyveremet mégcsak ki sem próbáltam. Másik nagyon kedvenc téma volt az imperializmus ügynöke című kéréskör. Hát mi próbáltuk ott is magyarázni, hogy munkások vagyunk, parasztok vagyunk, ponotsabban munkás származású, nem vagyunk ügynökök, nem vagyunk imperialisták, és hát persze sok kérdés vonatkozott a helyi eseményekre. Theát azt kristálytiszttan láttuk, hogy azt, hogy hol van Veszprém, azt térképről kinézték, de hogy efektíve Veszprémben mi történt, ezt a kihallgatóim nem tudták. Szeretném elmondani, még mielőtt Ön rákérdez, hogy erőszak nem történt.

- Szándékomban állt megkérdezni.

- Hallottam arról, hogy volt, akit megverték. De személy szerint nem győződtem meg róla. Ellenben rendkívül haragosak voltak, rosszhiszeműek voltak, durvák voltak, faragatlanok voltak, de nem bántottak. Azt hiszem mondani kell arról is valamit, hogy mi volt a mi alaphangunk ezeken a kihallgatásokon. Mi következetesen azt próbáltuk bizonygatni, hogy nem vagyunk bűnösök, fegyveres harcban nem vettünk részt, és alapvetően és rendszeresen tiltakoztunk a törvénytelen deportálások ellen. Mi mindig megkíséreltük elmondani, hogy úgy ítéljük meg, hogy minket törvénytelenül hoztak ide, ők meg mindig megkísérelték megvonni tőlünk a szót. Más. Cellák. Látszólag nem fontos dolog, de én úgy gondolom, hogy van ennek jelentősége. Ezek a cellák kb. olyan öt méter szer öt métereseek, fehérre meszelt fallal, franciavécével, és úgy általában tizenkettő vagy tizennégy főre voltak méretezve, ennek megfelelően hat-hét emeletes vaságy volt a cellákban. Hát minden vaságyban két-három szál deszka. Na ezért említettem én, hogy lehet, hogy jellemzőek ezek a cellák valamire. Tudniillik később az őrségtől megtudtuk, hogy ez a börtön ez tkpen egy valamiféle átnevelő tábor, vagy épület, olyan értelemben, hogy Magyarországról, és tlan más népi demokratikus országo ból is leszerelt, hazavitt szovjet katonákat bizonyos ideig ott tartották benn, és tanították velük, hogy amit láttak, az miért nem igaz.

- Jó, ezt hagyjuk az oroszokra.

(Vasárnapi újság)

- Namost nemzetközi eseményeknél is szerepe lehetett ennek a börtönnek mert az említett két-három százl deszkába találtunk rendkívül sok, több száz bevéselt nevet és érdekes módon ezek a nevek két városhoz, és két időponthoz kötődnek, az egyik 1953 Berlin, a másik 1956 Poznan.

- Ez érdekes.Tehát Ők is jártak ott.

- Ők is jártak ott. Később mentek az Őrök velünk beszélni éjszaka, elmondták akkor nekünk, hogy Berlinből is és Poznanból is a forradalmi eseményeket követően hoztak ide ilyenféle csirkefogókat, mint mi vagyunk. Hát azt hiszem, hogy nem kellene többet beszélni erről.

- Doktor úr, ez a történet vége, igen. Mikor jött haza Ungvárról?

- úgy december huszadika táján észleltük, hogy éjszaka a szokásos zajokon túlmenően más zajok is vannak. Az Őrök egy része megsúgta nekünk hogy hozzák azokat a foglyokat, akit időközben elvittek tovább, tehát Munkácsra, Koloméába vagy Sztrijbe, ezeket visszatelepleltik Ungvárra, és az Őrök azt valószínűsítették, hogy minden biztonnal visznek minket haza. Két rendkívüli mély benyomást tett eseményre szeretnék még utalni: Az egyik az, hogy a börtönben mi mindig elégedetlenkedtünk, zúgolódtunk lázadtunk a fogvatartásunk ellen, és egyik alkalommal az egyik cellából kiszabadultak a lányok.

- Lányok is voltak? Ezt eddig nem mondta.

- Voltak, mégpedig sokan, magyar nők, pl. úgy tudom, hogy a debreceni Orvostudomány Egyetem hallgatói is, t.illik egyszer uigen nagy zajt, sikoltozást, szaladgálást hallottunk, és a börtönajtón lévő lyukon, ezt úgy hívják, hogy cirkl(?), ezen egyszercsak láttunk egy nagy-nagy sötét színű szemet, egy lánynak a szemét, aki hangosan kiabálta, hogy tartsatok ki fiúk, és énekeljetek. És mi kiabáltunk, hogy ki vagy, és ő mondta, hogy debreceni orvostanhallgató lány vagyok. Azóta sem találkoztam ezzel a hölgygel, miként a többi cellatársaimmal sem. A másik ilyen maradandó élmény az volt, amikor hazahoztak minket és leértük a magyar határt. És agépkocsiból megláttuk a piros-fehér-zöld sorompót. A piros-fehér-zöld zászlót. Továbbmegyek, a bocsikai sapkát viselő magyar tiszteket, és a bocsikai sapkán a Kossuth-címet. Ez egy hallatlan nagy élmény volt nekünk. Akkor mi azt hittük, hogy győzött a forradalom. Mi azt hittük, hogy azért hoznak minket haza, mert győztünk. Hát aztán később kénytelenek voltunk egy picit megváltoztatni ezt a hitünket. Ezt követően visszavitték bennünket a vespzémi börtönbe. Ismét kihallgatások voltak, de akkor már praktikusan, nyitott cellaajtók mellett éltünk vagy két-három napot a börtönben. Ezután szabadultunk. Ez úgy közel karácsony napja lehetett. De bármennyire is gondolkodom, nem tudok vissza-



(Vasárnapi újság)

emlékezni a tényleges dátumra.

- Aztán nem is kellett soha visszamenni a börtönbe?

- De vissza kellett menni a börtönbe, de ez nem ennek a történetnek a tárgya.

- Mennyit kapott aztán?

- Nem kaptam semmit, mert bizonyos adminisztratív tévedés miatt megúsztam. Úgy tudták rólam, hogy disszidáltam, sokáig kerestek, és mire a Veszprém megyei forradalmi tanács köre összeállt, és újságokból értesültem, hogy milyen ítéletek várhatók, akkor én ott önként jelentkeztem tanúnak. Akkor derült ki, hogy én megvagyok, dehát úgy látszik, hála istennek, hogy akkor már nem fértem bele a képbe.

- Nem kellett felborítani a már kialakult rendet.

- Mondták nekem, hogy menjek el és felejtsem el, hogy valamikor is itt jártam ebben az épületben, és azóta is ezzel a memóriazavarral küzdök, állandóan megpróbálom elfelejteni, de ez valahogy nem sikerül nekem.

(komor zene)

- Negyed kilenc múlt három perccel. Kificamlott világunk. A hűtláda-szindróma. Csurka István olvassa fel írását.

- Eddig a disznót vagy hasára, vagy orrjára bontották. Mostantól hűtládára is fogják bontani. Akkorákra darabolják az új módon dolgozó új szakmájú hűtláda-böllérek, amekkora részek beleférnek a hűtláda r keszeibe. És a füstölésnek is befellegzett. Sneki sem fog kínlódni többé a tartósításnak ezzel az ősi módszerével, amikor itt vannak ezek a ládák. Nevetséges anakronizmussá silányodik a füstölt sonka, kolbász. És a lekvárkészítés, és a befőzés, és az ún. eltevés dettó. A hagyományos magyar konyha kiszenvedett. De az is lehet, hogy megölték. Kificamlott világban élünk. Piszok tapad sokmindenre. Magyar bevásárlók telepíszkítják az egykori nyugati gyepűt. A Bécs felé vezető országutak mentén szemét és káosz, és szégyenteljes állapotok. Béna nagymamákat gyömszölnek Trabantba, és fiatalembernek is sok megpróbáltatásnak tesz ki őket néhány forintért. Az egész népmozgalomban van valami vér-lázítóan szégyenletes. Elborzadhatunk magunktól. Ez egy ragály. Egy beteg lelkű társadalom vonaglása, vonagló dzsungel-tánca, néhány ezer forint fölött. Kiszolgáltatottság. AZ egész láz mögött azonban ott van a félelem, mint végső mozgatórugó. Félelem a jövőtől, félelem a fel-

(Vasárnapi újság)

gyorsuló inflációtól, a pénz elértéktelenedésétől, félelem a holnaptól. Attól, hogy holnap már nem lehet megvenni ezt a totemtárgyat, ezt a se miséget. A kép, ami most azok mellett az utak mellett látható, undort ke tő, de az a kép, amelyik mögötte sejlik, iszonyatos. Száz- és százezre csak napokat látnak maguk előtt. Végzetes a szakadék, látható és nem látható, szavak és tettek között. Ez az Ausztriában elköltött tízmilliárd schillig egy népszavazás. Azt közölték itt százezrek, hogy inkább értelmetlenül és célszerűtlenül költik el a pénzüket, mivelhogy felül-ről is ezt látják. Ha ez a most Ausztriába zarándokolt embertömeg, amelynek kétség kívül jellemzője az anyagiasság, csak egy kicsit is hin-ne a főntről elhangzó ígéreteknek, akkor ez befektette volna ezt a tíz milliárdot, vagy legalábbis a nagyobbik részét. Célszerűen, kamatozón. De nem hisz, hanem fél, és ezért gusztustalan tortúráknak is kitéve ma-gát, olyan luxuscikkekbe fektette, amelyek nélkül szépen megvolt eddig is. És halátná értelmét a kezdeményezésnek, akkor még a meglevő hűtő-ládáját is eladná, és két nagy pofont keverne le a videóért ácsingózó porontyának, csak hogy kezdhessen valamit ezzel a kis pénzével. Aztán majd venne videót, ha vitte valamire. Ugyanennek a rétegnek, amelyik most kiszaladt Bécsbe, eddig ez volt a természete. Akart valamit, és hajtott, ahogy mostanában modnjuk, ahhoz, hogy küzdjön, gürcöljön és kuporgasson, bíznia kell valamiben. Most pedig semmiben sem bízik. Azt látja, hogy a kormány ugyan sokat papol a nagy dolláradósságról, de semmit sem tesz azért, hogy a keményvaluta bentmaradjon az országban. A világútlevel bevezetésekor már előre látható volt, hogy a bevásárló turizmus nagyon fel fog lángolni. Egy év kevés volt ennek a kormányzat-nak arra, hogy ezt a maga javára fordítsa. Néhány nap alatt fel lehe-tett volna húzni azokat az áruházakat, ahol ezeket a bóvlikat meg le-hetett volna kapni. De ez még semmi. A nagy skandalum az új vámrendel-kezés időzítése. A szigorítások időpontjául április nyolcadikát jelöl-n meg és a kihirdetés és az életbe léptetés közé éppen ezt a mindenki ál-tal szabadnapként számontartott április negyedikét munkanapfelcserélés-es időszakot szorítani be, ez már olyan nagy fokú hozzánem értés, ami nehéz minősíteni. Hacsak nem éppen az volt a szándék, hogy ezt a nép-mozgalmat előidézzék. Ez viszont gonosz szándékot sejtet. Valakik ját-szanak velünk? Lehet, hogy nagyobb ausztriai tiltakozásra számítottak? Lehet, hogy meg akarták utáltani a két szomszédos népet egymással? Ez bizonyos mértékig sikerült is. Ámbár Kópházánál éjszaka kettőkor fel-kelt egy osztrák vendéglős, és ingyen teát töltögetett a veszteglő ma-

Hung. Monitoring 9.4.89 - h

(Vasárnapi újság)

gyaroknak. Nem mérlegelte, hogy maguknak keresték a bajt, és ki kényszerítette őket és ki nem, hanem felfogadott egy-két áldozatkész aszszonyt, és nagy termoszkokkal járták a sort. Odaát tehát szenvednek, dühöngenek, de türelmesek. Kibírják ezt a néhány napot, azt mondják. És mi? Nekünk mennyi van még hátra? Meddig élvezzük még ennek az államvezetési készültségnek az áldásait? Itt van pl. ez az autópálya-használati díj. Mindenekelőtt szögezzük le, hogy Magyarországon egyelőre csak csonka-autópályák vannak. Egyetlenegy autópályára sincs végigépítve. Székesfehérváron és Tatabányán kívül egyetlenegy nagyvárosba nem lehet autópályán eljutni. Budapestről kivezetnek belülről nehezen megközelíthető autópályák, amelyek azonban hatvan-hetven-kilencven kilométer után visszaszűkülnek autóúttá, majd keskeny úttá. Ezért nem lehet útvámot szedni. Ez megint semmi másra nem szolgál, csak a nép bosszantására. Újfajta békekölcsön? Keserű vagyok. Nem tehetek róla. Szégyellem magam. Nyomaszt a bepiszkított gyepű, a bécsi szégyenünk, és szégyellem ezt a kapkodást, fejetlenséget, össze-vissza beszélést, egymásnak betartást, önzést és fejetlenséget, ami az államvezetést jellemzi. Azt mondják, az ellenzék, a függetlenek nem kormányképesek. Ez igaz. De tessék megengedni a szerény megjegyzést. Különben nem, tegye meg a kedves hallgató. És meg kimegyek a kamrába, és hozok be az asztalra egy kis füstölt kolbászt.

- Kedves hallagatóink a soros szerkesztő KIRÁLY Edit volt, a műsorvezető GyÖRFFY MIKLÓS.

PETŐFI ADÓ

HIREK

09.00 h

Gruzia fővárosában továbbra is folynak a tüntetések. A TASSz jelentése szerint, Tbilisziben többezren tüntetnek a helyi kormányhivatalok előtt. A szovjet hirügynökség egyes szélsőséges gruz csoportok vezetőit vádolta a megmozdulások szításával. A napok óta tartó tüntetések hátterében az abház autonóm köztársaság önállósulási kísérletei állnak.

A SzU-ban ma 64 választási körzetben megismétlik a szavazást, mivel a két héttel ezelőtti első fordulóban ezekben a körzetekben a jelöltek közül senki nem kapta meg a szükséges szavazat mennyiségét. Moszkvában a választó körzetek csaknem egyharmadában kell második fordulót tartani. A legfelső tanács 2250 képviselői helyéből a választások első fordulóján nem egészen 2000-et töltöttek be a SzU-ban.

Norvég tudósok szerint sem a vízben, sem a levegőben nem mutatható ki nukleáris szennyeződés, ahol tegnapelőtt egy szovjet tengeralattjáró elsüllyedt. A helyszínen már csak egy olajfolt mutatja a szerencsétlenséget. A mentés céljából a környekre érkezett szovjet hajók elhagyták a norvég tengert.

A namíbiai ellenállók szervezete a SWAPO utasította a délafrikai biztonsági erőkkel küzdő fegyvereseit, hogy szüntessék be a harcokat és 72 órán belül térjenek vissza angolai bázisaikra. A délafrikai külügyminiszter szerint ez a bejelentés végetvethet a Namibia északi részén folyó harcoknak és lehetővé teszi az ENSZ délnyugatafrikai rendezési tervének a megvalósítását.

Idehaza holnaptól drágábbak lesznek egyes hazai gyártású háztartási vegyipari termékek. A különböző folyékony mosószerek, szappanok és illatszerek árának emelését a Caola vezérigazgatója az alapanyagok drágulásával magyarázza. Az áremelés egyes háztartási termékeknél meghaladhatja a 8 %-ot.

Tragédiába torkollott a nevesbrit rock sztár Rod Stewart fellépése Mexikóban. Az előadás kezdete előtt 1.5 órával a rajongók tömege megindult a színpad felé, aminek következtében mintegy 450 ember szenvedett kisebb nagyobb sérüléseket. Rod Stewart latinamerikai koncert körútjának következő állomásán a mexikói tapasztalatok alapján rendkívüli biztonsági intézkedéseket vezettek be. - 000 -



KOSSUTH ADÓ

HIREK

10.00 h

A jövő hónaptól olcsóbb lesz számos gyógyszer Magyarországon. Így pl az eddigi térítési felét fizetik a betegek egyes reuma gyógyszerekért, olcsóbbak lesznek az aranyér kupok és lehetőség lesz a Trantál és Azapurin térítés mentes rendelésére. A közeljövőben csökkennek a gyógyszerértékesítési adminisztrációs terhek is, ugyanis egyszerűsítették az elszámolási rendet. A tervek szerint méltányossági alapon közgyógyellátásra jogosító igazolványt kérhetnek majd azok a rossz szociális helyzetben élő betegek, akiknek jelentős a havi gyógyszer költségük. Ez mintegy 200.000 embert érint. A január 9-én bevezetett új térítési díjemeléssel a lakosság gyógyszer költsége idén mintegy 2 milliárd forinttal emelkedett volna. A jövő hónaptól folyamatosan életbe lépő módosításokkal ez az összeg majdnem a felére csökken.

Holnap-tól viszont drágábbak lesznek egyes hazai gyártási háztartási vegyipari termékek. A különböző folyékony mosószerek, szappanok és illatszerek árának emelését a Caola vezérigazgatója az alapanyagok drágulásával magyarázza. Az áremelés egyes háztartási termékeknél meghaladhatja a 8 %-ot.

Az afgán ellenállók közölték, hogy ellenőrzésük alatt tartanak egy 22 mérföldes szakaszt a Dzsalalabadot Kabullal összekötő főútvonalon. A mudzsahedin gerillák szerint ezután a kormány már csak helikopterrel tud utánpótlást szállítani az ostromlott keletafganisztráni tartomány székhelyre.

Gruzia fővárosában továbbra is folynak a tüntetések. a TASSz jelentése szerint Tbilisziben többezren tüntetnek a helyi kormányhivatalok előtt (ism)

A SzU-ban ma 64 választási körzetben megismétlik a szavazást, mivel a két héttel ezelőtti első fordulóban ezekben a körzetekben a jelöltek közül senki nem kapta meg a szükséges szavazat mennyiségét. (ism)

Norvég tudók szerint sem a vízben, sem a levegőben nem mutatható k nukleáris szennyeződés ahol tegnapelőtt egy szovjet tengeralattjáró elsüllyedt.--(ism)

( hírek, 10 h)

A namibiai ellenállók szervezete a SWAPO utasította a délafrikai biztonsági erőkkel küzdő fegyvereseit, hogy szüntessék be a harcokat és 72 órán belül térjenek vissza angolai bázisaikra. - (ism)

Brit lapértésülések szerint, Libia újabb terror akcióra készül. A Sun Telegraph úgy tudja, hogy Libia április 15-én az ország elleni amerikai bombázás 3.évfordulóján akar terror támadásokat végrehajtani. A lap azt állítja, hogy nemcsak feltételezésekről van szó, hanem bizonyítékok is vannak. Az amerikai repülésügyi hivatal képviselője ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy az amerikai légitársaságokat senki sem figyelmeztette, hogy a következő napokban szigorítsák meg az ellenőrzést.

Tüzet nyitott a tajvani haditengerészek két hajója egy kínai halászhajóra. A támadást azzal indokolták, hogy a kínai halászhajó túlságosan megközelítette a tajvani partokat és a legénység nem engedte a hajó átkutatását. A halászhajó legénységének egy tagja meghalt, egy pedig megsebesült.

- ooo -

KOSSUTH ADÓ

10.05 h

#### ÖT KONTINENS HÉT NAPJA

Külpolitikai negyedóra.

- Négy fő témánk, Gorbacsov kubai és angliai látogatása, megegyezés a lengyel belpolitikában, a megegyezés hiánya a jugoszláv belpolitikában és békés rendezés helyett harcok Namíbiában.

-Kezdjük a szovjet elnök-főtitkár útjának összegzésével. Moszkvai tudósítónk Izbéki Gábor, aki elkísérte Gorbacsovot Havannába és Londonba, még az angol fővárosból küldte most következő összefoglalóját:

- Mihail Gorbacsov elégedetten veheti számba londoni és kubai uticsomagjának tartalmát. A mindig az utolsó jelenés a fontos alapon, Kuba már egy kicsit a háttérbe is szorult, pedig látványosságban ott sem volt hiány. Fél-fél millió embert vonultattak ki az utcára mind

(Öt kontinens....)

távozásakor. A nyugati, főleg amerikai sajtó a kubai-szovjet vitákkal volt tele, sőt még azt cáfoló nyilatkozatokkal se oszlatták el a kétségeket. Látják, beszélhetek és maguknak, amit nem akarnak, azt nem hiszik el, fakadt ki Geraszimov szóvivő a londoni repülőtéren, amikor a moszkvai külföldi tudósítókkal együtt megérkezett az angol fővárosba és beleolvasott a brit lapokba. Az ellentéteket Castro is hevesen cáfolta és folyamatosan azt bizonygatta, hogy a kubai szocializmus a lehető legjobb a kubai népnek. Azt mindenesetre megköszönte Gorbacsovnak, igaz csak áttételesen, hogy nem őt kioktatni ment Havannába. Ezzel együtt is biztos, hogy a szovjet reform fejlődése nem hagyja érintetlenül a kubai-szovjet gazdasági és segély kapcsolatokat sem. Csak az a kérdés, hogy mikor és milyen módon lesz érezhető a fokozatos változás. Gorbacsov londoni útja viszont mély nyomot hagy mind saját magában, mind Thatcher asszonyban és Erzsébet királynőben. Amikor a tudósítók a szenzációs politikai bejelentéseket hiányolták Gorbacsov londoni beszédéből, azt a választ kapták, hogy nem kell mindig áttörésre számítani. Sejtette-e valaki 1984-ben, hogy az akkori Gorbacsov-Thatcher ismerkedés utólag milyen óriási jelentőségre tett szert? Kérdezték vissza a szovjetek, holott szenzáció akkor sem történt, mondták. A párbeszéd folytatása, a jó hangulat lényeg. És amikor a vitás kérdések megérnek a válaszra, akkor az eredmény csucstalálkozó nélkül sem marad el. A nagyon sikeres szigetországi látogatás jó kezdet gorbacsov ezévi európai tárgyalásaihoz, mondta Geraszimov szóvivő, utalva az esedékes bonni, párizsi és római látogatásra. Az egy hetes ut külsőségeinek látványos megkoronázása volt a legtekintélyesebb koronás fővel a II. Erzsébettel való találkozás. Ez több annál, minthogy Gorbacsov kíváncsi volt a királynőre, az pedig őrá. Ez egyben az európai realitások elismerése, annak látványos jele, hogy a SzU be akarja fejezni a háboru utáni európai korszakot, a hidegháboru idejét. Moszkva az együttműködés, a közös európai ház korszakát óhajtja, amelyben egy nyitott, demokratikus és szabad SzU, ahogy Gorbacsov fogalmazott, a világ szerves része akart lenni és reméli, hogy ez a világ be is fogadja őt.

- Mihail Gorbacsov angliai látogatásának másik, már úgy értem a királynő meghívása mellett legfigyelemre méltóbb eseménye alighanem a londoni beszéde volt. A nemzetközi sajtó ebből különösen két mozzanatra figyelt fel. Az első, az elnök első ízben közölt pontos adatoka

(Öt kontinens....)

a szovjet fegyveres erők létszámáról. E szerint a SzU-ban 4,258.000 ember van fegyverben. Ez a létszám 1990 végére 3,760.000-re csökken. A második az idei év első napjától kezdve a SzU megszüntette a nukleár fegyver g yártásához szükséges urán dúsítást és a jövő év végéig leállítanak két plutonium reaktort. Gorbacsov beszédére reagált az Egy Áll. elnöke G.Bush is. Hétvégi sajtóértekezletén vitába szállt a szovjet államfő ama londoni kijelentésével, mely szerint az új amerikai kormányzat késlekedik a SzU külpoli-tikai kezdeményezései adandó válasszal .... felülvizsgálatát, mihelyt ezzel végeznek, készek tárgyalni a SzU-val. Ezzel csaknem egyidejűleg jelentették be Moszkvában, hogy Baker amerikai külügyminiszter május 10-én és 11-én a szovjet fővárosban tárgyal. Megbeszélései tehát megelőzik Gorbacsov elnök május közepére tervezett pekingi útját. Az amerikai külügyek irányítójának moszkvai tárgyalásaitól egyébként azt várják, hogy ott készítik majd elő a következő szovjet-amerikai csúcstalálkót G.Bush és M.Gorbacsov első elnöki tárgyalásait.

lőbb említett sajtóértekezletén egyébként Bush részletesen szólt a lengyelországi változásokról is. A dolgok mozgásba jöttek, jelentette ki és egy kérdésre válaszolva elvben megerősítette, hogy Varsóba készül, de azt mondta, erre jelenleg nincsen terv. Ugyancsak csupán elvben erősítették meg Washingtonban, de megerősítették KÓTAI Gézának az MSZMP KB ott járt osztályvezetőjének, hogy Bush elnök és Baker külügyminiszter készül Magyarországra.

- Most pedig Lengyelország, ahol a dolgok mozgásba jöttek, ahol végre megállapodás született a kerekasztal tárgyalásokat és azokat a szejm a parlament is jóváhagyta. A kompromisszum hátteréről hallgassák meg varsói tudósítónk at Nemes Gábor.

- Kész a nagy mű, de inkább megkönnyebbülés, semmint öröm uralja az arcokat. ....a lengyel hosszú idő óta először csupán érveik erejével próbálták meggyőzni egymást. Az ország a demokrácia és a pluralizmus útjára lépett. Persze, minden tekintetben hosszú menetelésre lehet számítani. A nagy megegyezés, az ellenzék és a Szolidaritás legális működése cserébe a jelenlegi vezetés hatalmát átmenetileg nem veszélyeztető választásokért, semmi egyebet nem jelent, min hogy törvényes, legális keretek teremthetnek egyolyan politikai és gazdasági harc számára, amelynél nagyobb demokratikus hagyományokkal rendelkező országokban is komoly megrázkódtatásokkal járhat.



(Öt kontinens....)

Ha ott is olyan kegyetlen gazdasági realitások uralkodnak mint Lengyelországban. A félelem, a mult keserű tapasztalata mindvégig jótékony mérséklő hatással volt mondjuk így minden félre és végre a reális erőviszonyok a kormány, illetve a hatalom számára csak a minimális program megvalósítását tették lehetővé. Figyelembe véve azt a holtpontot, amelyen országos vezetés a tavalyi nagy sztrájkok után volt, ez sem kevés. Kiszczak tábornok a kerekasztal záró ülésén egyik legnagyobb vívmánynak azt nevezte, hogy az ellenzék és a kormány máris megteremtette a politikai kultúra új modelljét. A lényeg egy működő rendszer létrehozása. Ugy, hogy Lengyelország elkerülje a súlyos konfliktusokat, az anarchiát és fokozatosan jusson el a jogállamhoz., Kiszczak úgy fogalmazott, hogy a szocialista parlamenti demokráciához. A kormány mindenesetre azt hiszi, hogy 1981-től eltérően, most kézben tartja, irányítja a folyamatokat. Legalább is a politikaiakat. Az biztos, hogy ami a Szolidaritásból és az ellenzékéből egyelőre látható, tehát főként Walesa, minden rendszer kritikája ellenére mérsékeltnak, óvatosnak tűnik. Walesa szerint a Szolidaritás nem lesz párt, szakszervezet marad és mint ilyen nem törekszik monopóliumra. 5-7 millió taggal számol, tehát jut hely más szakszervezeteknek is. Igaz, legerősebb konkurensét a jelenlegi hivatalos szakszervezetet a Szolidaritás máris keményebben támadja, mint a kormányt. Ebből a szempontból intő jel volt, hogy a sarokba szorított, elkeseredett hivatalos szakszervezetet az idexálás, az automatikus bérkiigazítás módszerénél szembe fordult a kormány és a Szolidaritás kompromisszumával. És nem is írta azt alá. Ennek ellenére abban végül is mindenki egyetértett, hogy egy történelmi szakasz lezárult és új szakasz kezdődik Lengyelországban. Más kérdés, hogy ennek is meg vannak a maga gazdasági és politikai veszélyei. Az ellenzék ügyvéde pl. saját táborával is szembe fordulva úgy véli, hogy a kerekasztal mellett kialakult előre leosztott választást a társadalom nem fogadja majd el. Az ellenzék és a kormány egyaránt hibát követett el, amikor gyakorlatilag a társadalom háta mögött kötött megállapodást a jövő parlamenti összetételéről.

- Jugoszláviában a jelek szerint egyelőre nem a kibontakozás, legalább is nem egy lengyel típusú kibontakozás felé haladnak a dolgok. Nyáradi Péter összefoglalója:

- A héten megint nyugalom volt az utcákon, viszont zajosak voltak a

(Öt kontinens....)

tanácskozó és üléstermek Jugoszlávia szerte. Sőt a múlt vasárnap történelmi jelentőségű választásra is sor került Szlovéniában. Népszavazáson döntöttek a tagköztársaság új elnökének személyéről, aki a jugoszláv alkotmány értelmében május közepétől az egész ország köztársasági elnöke is lesz egy évig. Ez ügyben nemcsak megválasztásának módja, a népszavazás, hanem a személy is igazi szenzáció. Egy 38 éves fiatalember, aki elsősorban Európát célzó törekvéseiről, az országon belüli megbékélést és párbeszédet szorgalmazó programjáról ismert. igaz, egyelőre csak szakmai, politikai körökben. .... amiből itteni szakértők azt a következtetést vonják le, hogy Jugoszlávia népe új arcokat akar látni. Olyanokat, akik esetleg kivihetik az országot a válságból.- Akik még tiszták, nem járatták le magukat az utóbbi évek, hónapok meglehetősen utszéli politikai játékaiban. Eközben a kommunista szövetsége saját válságával vívódott a héten. Az elnökség két ülést is tartott és jellemző, hogy még abban sem sikerült megállapodniuk, végül is rendkívülinek vagy csak soron következőnek titulálják a decemberben összehívandó pártkongresszust. Az ország neuritikus csúcspontján Koszovo tartományban csendesültek a kedélyek. Igaz, tart a szükségállapot, a rendőrségi ellenőrzés, a kijárási tilalom. Emellett különböző retorziós perek kezdődtek, Egyes volt magasrangú vezetőket felbujtással vádolnak. Sztrájkolókat egy különleges törvény alapján felelősségre vonnak a munkabeszüntetés miatt és megkezdődött egy illegális sztálinista párt tagjainak a pere is, aikat azzal vádolnak, hogy ők irányították a Jugoszláviától való elszakadást követelő szeparatista tüntetőket. Szerbiában szinte nemzeti győzelemként könyvelik el a koszovói híreket. Ugy ismertette azokat, mintha a helyzet máris megoldódott volna. Vagy legalább is a siker útján indultak volna el. És a hét szerbiai krónikájához tartozik, hogy a helyi parlament elfogadta Milosevics szerb pártvezető jelölését a szerb köztársaság elnöki tisztére. Bár ez ütközni látszik azzal az elvvel, hogy váljanak külön a párt és állami tisztségek, tudni kell azt is, hogy a pártelnöki funkció is csak meghatározott időre szól és ez indokolja, hogy Milosevics számára máris biztosítsák a politikai jelenlét folyamatosságát.

- Zajlik ám közben a szovjet belpolitika is. Készülnek a pótválasztásokra mindazokban a körzetekben és elég sok ilyen van, ahol március 26-án ilyen vagy olyan okból, egyik jelöltnek, vagy az egyetlen jelöltnek sem sikerült többséget szereznie. Egyben folyik a következő tések levonása is. Még a nagyon száraz hírügynökségi jelentésekből is

(Öt kontinens...)

menyire viharos lehetett pl. a héten a megyei és a városi pártbizottság három napos ülése abban a Leningrádban, ahol sem a megyei pártbizottság első titkárát, aki mellesleg a párt Politikai Bizottságának is tagja, sem a városi tanácselnököt nem választották meg az Országos Népkongresszusba. Szolovjov az első titkár beismerte, hogy nem tudtak lépést tartani az eseményekkel közölte, hogy nem kívánja másodszor is jelöltetni magát, és a szavazáson volt ellenfelére fog voksolni. A tanácselnök, vagy ahogyan a SZovjetunióban mind gyakrabban nevezik, a polgármester bukásában nyilván jelentős szerepe volt a csapnivaló közellátásnak, az életkörülmények krónikussá vált zavarának. Persze, kérdéses, és ezért tartom a Leningrádban történeteket tipikusnak, hogy mennyire helyiek ezek a jelenségek. Végül egy egészen másik téma, Namíbia Pénteken az ENSZ Biztonsági Tanácsa is tárgyalta a dél-nyugat-afrikai ország ügyéről. Most kellene véget érnie a dél-afrikai csapatok törvénytelen megszállásának, helyett kiéleződtek a harcok. A szomszédos afrikai országok bejelentették, hogy hajlandók csapatokat küldeni az ENSZ namíbiai rendfenntartó erőibe, és megdöbbenésüket fejezték ki a Világszervezet felkészületlensége miatt. Tény, hogy a rendfenntartók, a rendőrséget ellenőrző külföldi megbízottak, köztük a magyarok helyszínre érkezése késik, a vér pedig egyre folyik Namíbiában. Az előzményekről hallgassák meg Makai Györgyöt.

- A dél-nyugat-afrikai ország sok évtizedes dél-afrikai megszállás után most április elsején érkezett el a függetlenség küszöbére. A tavaly decemberben a Szovjetunió és az Egy. Államok közreműködésével létrejött angolai-kubai-dél-afrikai egyezmény értelmében ápr. 1.-én létrejön a tűzszünet a Namíbia területén állomásozó dél-afrikai alakulatok és a terület szabadságáért küzdő szervezet, a SWAPO között. Az idén novemberben választásokra kerül sor az ENSZ ellenőrzésével, és 1990 április elsejére teljessé válik a függetlenség. Alig köszöntött be azonban az idei ápr. 1, amikor heves harcok robbantak ki Namíbia északi részén. A dél-afrikaiak azt állították, hogy a SWAPO Angola területéről átdobta elit alakulatát, a föld-levegő rakétákkal és aknavetőkkel felszerelt Tájfunt, hogy bázisokat és ún. felszabadított területeket létesítve kedvező pozíciókat harcoljon ki magának a választásokra. A SWAPO ezzel szemben azzal érvel, hogy a dél-afrikai erők a támaszpontjaik ellenőrzésére hivatott ENSZ-alakulatokat megelőzve indították a provokatív tá

Hung. MOnitoring 9.4.89.- h

(Öt kontinens...)

madást. És mivel érthető módon ellenállásba ütköztek, ezt akarják ürügyül felhasználni az egész függetlenségi folyamat megtorpedózására. Az ENSZ afriai tagállamai a SWAPO álláspontját támogatva sürgetik a vére. harcok mielőbbi beszüntetését, a rend biztosítására hivaott mintegy ötezer főnyi ENSZ-katona mielőbbi eljuttatását a helyszínre. Csak így lehet megakadályozni, hogy még a bölcsőben megfojtsák a namíbiai függetlenséget.

A műsort Kulcsár István szerkesztette.



KOSSUTH ADÓ

GONDOLAT - JEL

11.00 h

A rádió kulturális hetilapja.

VI. évf. 17. szám

Tartalomjegyzék:

- Tetovált Sztálin. A hagyományos orosz alvilágtól a szocialista kápó szerepig
- Újra belépünk a történelembe, állítja az a magányos vállalkozó, a Munkás címmel lapot adott ki. Múlt századi megváltás?
- A mi szélsőbalosságunknak nyelvi okai voltak. Dallos György könyve a maoista perről a hatvanas évek Magyarországon
- Ha a paraszt-utópia fölépül, abolsevizmusnak vége lesz. Kicsoda Alekszandr Scsajanov, és mi köze Orwell 1984-éhez?
- Az amerikaiaknak van Oscar-juk, az európaiaknak ezúttal Fritz-ük lett. Így hívják az Európai Filmdíj szobrocskáját, amelynek odaítéléséről Nyugat-Berlinben tanácskoznak

A mai GONDOLAT-jel szerkesztője Ozsgyáni Csaba. A műsorvezető SZÉNÁSSY Sándor.

A 60 perces adás szalagról lehallgatható. Tape Nr. A 75387

KOSSUTH ADÓ

DÉLI KRÓNIKA

12.00 h

A mikrofonnál Avar Károly. -

Röviden a műsor tartalmáról. - Időjárás -

Részletes jelentések:

- A jövő hónaptól olcsóbb lesz számos gyógyszer Magyarországon.- -  
(ismétlés)

- Az ifjúsági szövetség közelgő kongresszusának előkészítéséről  
tárgyal a KISZ KB. Tudósítónk Nej György jelenti:

- NAGY Imre a KISZ KB elsőtitkára a küldött gyűlések tapasztalatairól azt mondta, hogy a szövetség utódszervezetének együttműködési szabályzatáról igen csak vegyes viták alakultak ki. A tervezett föderáció elnevezése is bizonytalan. A csatlakozó vagy belépő tagszervezetek önállósága, a vagyonkezelés, a döntési mechanizmus egyelőre nem eldöntött és minden az április 21-én kezdődő kongresszuson válik véglegessé. Nem végleges, hanem a mai ülés szünetében szerzett információm alapján 47 szervezet kíván az új szövetségbe belépni és 373.000 tagot számolt össze, de ezek az adatok naponta változhatnak. Vannak olyan csoportosulások, szervezetek, amelyek csak a kongresszus után döntenek a csatlakozásról, miután eldől, hogy ez a föderáció mit ért pl. a párttal, mármint az MSZMP-vel való stratégiai szövetségen. Általánosnak mondható az a vélemény, hogy ez a megfogalmazás általános, hiszen az MSZMP nem egységes, el kell döntenie melyik irányzatával, irányvonalával kíván együttműködni az utód-KISZ. Nagy Imre erről azt mondta, hogy ez szervezés kérdése. A reformszárnytól való távolság meghatározható, de a szemben állók nem férnek bele az új szövetségbe. És akik viszont beleférnek, azok is önállóan politizálhatnak, mert itt valóban stratégiai szövetségről van szó. Vannak megyék, ahol kizárólag területi, máshol az ágazati szerveződés maradt meg és persze átfedések is vannak a KISZ és külön vagy vele együttműködő szervezetek működésében. A csatlakozni kívánók azonban tarthassák meg mindezekről függetlenül is az önállóságukat, ha úgy akarják, mondta Nagy Imre.

- Ezután a külföldi hírek élén egy ugynevezett protokoll jelentés: -

- Moszkvába érkezett STRAUB F. Bruno akadémikus az Elnöki Tanács elnöke

(DK)

A magyar tudós államférfit a szovjet tudományos akadémia biológiai kutató központjába hívták meg magánlátogatásra.

További külföldi jelentéseink.

Továbbra is tüntetnek Gruzia fővárosában. A TASSz jelentése szerint, többezres tömeg gyűlt össze a helyi kormányhivatalok előtt. A gruz zavargások előzménye az abház autonóm köztársaság függetlenési törekvései tekinthetők. A szovjet hirügynökség egyes szélsőséges gruz csoportok vezetőit vádolta a megmozdulások szításával.

A keleteurópai országok környezetvédői közül elsőnek Észtország, Lettország, Litvánia és Lengyelország képviselőit vették fel az európai zöldek koordinációjába. A kontinens környezetvédő mozgalmainak párizsi kongresszusán megfigyelőként magyar környezetvédők is résztvesznek. Az értekezleten leszögezték, hogy a zöldek ellenzik az európai közösség egyes belső piacának a tervét és nemet mondanak a kalmárok és a militaristák Európájára. Helyettes a régiók, a kultúra a szociális jogok Európáját akarják, amely szembenéz a környezetet fenyegető veszélyekkel is. A litván zöldek képviselője elmondta, hogy a szovjet emberek csak mostanában kezdenek tudatára ébredni a környezeti ártalmaknak. A balti köztársaságok autonóm törekvéseiről hangsúlyozta, hogy azok nemcsak a gazdaság és a politika szférájára terjednek ki, hanem arra is, hogy pl. Litvániának a szovjet hadseregét belül legyenek saját litván alakulatai.

Az afgán ellenállók teljesen elvágták Kabultól a fontos keletafganisztáni székhelyet Dzsálalabadot. A mudzsahedin gerillán ugyanis azt állítják, hogy ellenőrzésük alá került a két várost összekötő főutvonal 35 km-es szakasza. A felkelők szerint mivel a dzsalalabadi repülőtér is a kezükben van, ezért a kormány már csak helikopterekkel tud utánpótlást szállítani a városba. Ez azonban már nem lesz elegendő Dzsálalabad megtartásához, állítják a gerillák.

- Néhány tervezett külpolitikai hírünket most elhagyjuk, hogy ismertessünk egy rendkívül érdeke külföldi lapvéleményt az elmúlt hét legnagyobb vihart kavaró hazai eseményéről.

- Egy japán gazdaságpolitikai lap szerint, április 3-a és 7-e között a magyar lakosság 9 %-a utazott Ausztriába és csupán ez alatt az öt

(DK)

nap alatt kb. 77 millió dollárt költött el fogyasztási cikkekre. Az újság tudósítója osztrák üzleti körökre hivatkozva azt is megállapítja, hogy a tavaly bevezetett új utlevél rendelekezés óta kb. 5 milliárd hagyta el a turisták zsebében Magyarországot. Ez az összeg kb. negyede az ország külföldi adósság állományának. A japán közgazdészek értetlenül állnak a jelenséggel szemben és felvetik, miért nem biztosította a kormány a lakosság igényeinek megfelelő árucikkeket. Olyan módon, hogy az állami külkereskedelem vásárolta volna fel Ausztriában vagy máshol a keresett árukat és devizáért árusította volna odahaza. Még akkor is búsás haszonra tett volna szert az ország, ha a bécsi fogyasztói áraknál olcsóbban hozták volna forgalomba az elektronikai és a háztartási készülékeket. Ráadásul a minden képzeletet felülmúló kirajzás idején legalább 200 millió forintot költött a lakosság csak üzemanyagra, amely szintén megtakarítható lett volna. A japán lap szerint ha ezt az általuk becsült 5 millió dollárnyi devizát mobilizálni tudta volna a magyar gazdaság, akkor megnyugtatóan meg tudta volna oldani a legkeresettebb hiány cikkekből az ellátást és a befolyó pénz felhasználásával már meg lehetett volna teremteni a pénzügyi alapjait több beruházásnak, amely deviza hiány miatt egyelőre csak terv marad.

- Nos, mit, lehet ehhez hozzáfűzni? Legfeljebb azt kell megkérdezni, miként lehet, hogy amit a távoli Japánból meglátnak, azt innen a budapesti kormányhivatalokból csak morgolódva nézik? A bécsi kereskedő már novembert 7-e másnapján a határon árulta a Gorenjét meg a videot, a magyar illetékesek pedig április elejéig se jutottak el oda, hogy beszereztessék és schillingért árulják itthon azt a 40-50 véle holmit, amire a magyarok az elmúlt fél évben szerény becslés szerint úgy 2-300 millió dollárt költöttek csak Nickelsdorf és Bécs között. Ennek a fele itthon tartható lett volna. És ha jól rémlik, valahol éppen ilyen összeg körül van eddig az ideig deviza mérleghiány. De vajon alkalamsnak tarthatják-e magukat munkájukra azok az illetékesek, akik annak idején azt az általános iskolai szintű számtanpéldát se tudták megoldani, hogyha 3 évenként mondjuk 5 millió felnőtt állampolgár kiveszi az 500 turista dollárját, az úgy évi 800 millió. Hogy ezt simán nem viseli el a deviza pénztárca, az 1987-ben is látható volt. Dehát mennyivel egyszerűbb a lakosságot hibáztatni azért, hogy ezekben az inflációs bizalmatlan időkben megátalkodott módon kiváltja a törvény előírt valutáját. És mennyivel kényelmesebb újabb és újabb korlátozó intézkedéseket kiötlölni ennek a megakadályozására, mint valahogyan meg-



(DK)

szervezni, hogy a 800 millió fele, sőt a fekete valuta tetemes része is itthon maradjon. Anél, hogy megrendítenénk a forintot, amely fenyegetés oly gyakran hangzik el a pénzügy sáncai mögül. Dehát érv mindig is sok van, amikor a kényelmes, bár ahogy mondják, persze hangulatot nem javító adminisztratív lépéseket kell magyarázni. A történelemből tudjuk, nagy gondja sosem volt a hatalomnak ha túl sokat költött, mindig ki lehetett találni állami érdekekkel alátámasztott új kifizetéseket és tizedeket. Mint mondjuk manapság a megkerülhetetlen autópályára lépőknek a sarcolását. És nem kétlem, hogy a pénzügyek szakembereinek van még elég ötletük. Lehet, hogy rövidesen való válik Sándor György tréfája a a hidpénzről? Csak mikor válik valóra az, hogy akik a gazdaságunkat irányítják előre és helyesen mérik fel a jövő dolgainak alakulását és a hirdetett új módszerek szellemében piaci eszközökkel és nem rögtönzött korlátozásokkal és pótdókkal alakítják az ország dolgait?

Sport:

Világkupa vivás Budapesten, a délelőtti eseményeiről.---

Vízipóló és birkózás. --

- ooo -

KOSSUTH ADÓ

HARMINC PERC ALATT A FÖLD KÖRÜL

12.15 h

Nemzetközi magazin.

- Ha tavasz az mindig a cseresznyefa virágzás, a közuti ellenőrzés időszaka. Van, aki ilyenkor boldogan fellelélegzik, mert a rend kénytelen őrei ezidő tájt első, második és harmad sorban a piros táblák ganstereit és az autópályák maffiózóit veszik üldözőbe, nem pedig a szabálytalanul parkolókat, vagy azokat, akik beugranak egy új táblá amit a régi és jól bevált helyén raktak ki az út szélére. De most valójában nem a hazai közlekedésről szeretnék beszélni. Mai műsorunk témája hogyan viv meg egymással a rendőr és az autós szerte Európában. --

(a 30 perces műsor szalagon)

- ooo -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

16.00 h

A legfrissebb jelentések szerint a 16 halálos áldozaton túl közel 200 sebesültje van azoknak a zavargásoknak, amelyek tegnap este törtek ki a grúz fővárosban. A tbiliszi tv beszámolója szerint mintegy 8 ezer tüntető vonult fel a város központjában a kormány épülete környékén. A szélsőségesek egy idő után rátámadtak a biztonsági őrökre. A tv kommentátora szerint a tömeghisztériát a provokátorok és a szovjet -ellenes elemek gerjesztették a szovjet fővárosban. A váratlan gyorsasággal kiéleződött helyzet előzménye, hogy a hét közepe óta sok tízezren tüntettek Tbilisziben az ellen, hogy a tengerparti Abház autonóm terület el akar szakadni a grúz köztársaságból. A jelentések szerint egyébként Abházia székhelyén, Szugomiban is voltak súlyos összeadások halálos áldozatokkal.

Pol Pot Kambodzsában végrehajtott hagyományos tisztogatása óta egyetlen diktátor sem fogott ilyen örült tervbe. - így értékelte Ceausescu elnök falurombolási programját a L' Express c. francia hírmagazin riportere, aki Romániában járt. Az újságíró elmondta, hogy fittyt hányva minden emberséges megoldásnak, a kormány tervét már végre is hajtják. A családokat két nap alatt kitoloncolják, a tanyaházat a lakók szemeláttára lerombolják, a .....parlagon hagyják. TANUK beszélnek több tucat öngyilkosságról is - írja a párizsi lap riportere.

A lengyel ellenzéki csoportok a júniusi parlamenti választásokon 261 független jelöltet kívánnak állítani. A szenátus mind a 100 mandátumért harca szállnak, míg a Szejm 460 helyéből 161-et pályáznak meg. Mindezt a nemrég véget ért kerekasztal tárgyalásokon született megállapodás értelmében. A Szolidaritás szakszervezet szóvivője sajtóértekezleten mondta el, hogy a választási kampányban az ellenzék számára biztosítják a TV és rádió műsoridejének 35 %-át.

Két 12 éves gyermek halt meg a hétvégén izraeli katonák golyóitól a megszállt arab területeken. a Cisz-Jordániában és Gazaban szombatra és vasárnapra meghírdetett kétnapos általános sztrájk következtében teljesen megbénult az élet. az üzletek zárva voltak, nem működött a tömegközlekedés, az üzemekben leállt a termelés.

(hírek, 16)

Az üzletek zárva voltak, nem működött a tömegközlekedés, a z üzemekben leállt a termelés. Izraeli hadihajók egyébként vasárnap hajnalban tüzet nyitottak egy gumicsónakra, amelyben Dél-Libanonból érkező palesztín fegyveresek próbáltak behatolni Izraelbe. Egy damaszkuszi székhelyű palesztin szervezet bejelentette, hogy az elsüllyesztett csónokban megölt fegyveresek a szervezet tagjai voltak, akik a megszállt területen akartak támadást indítani izraeli célpontok ellen.

Irán még mindig tartja magát ahhoz, hogy Rushdi, indiai származású brit írónak meg kell halnia amiért megírta a Sátáni Versek c. könyvét amely sok mohamedán szerint Isten-káromló. Hamenei közölte az európai gazdasági közösség országaiban akkreditált iráni nagykövetekkel, hogy végre kell hajtani a halálos ítéletet, amelyet az íróra Irán vallási vezetője, Khomeini ajatollah mondott ki. Az államfő kijelentette, szigorúan bánnak azokkal a nyugati országokkal, amelyek azt képzelik, hogy büntetlenül sértegethetik az iszlámot a szólás-szabadság ürügyén.

Beismerte a gyilkosságokat az a három ápolónő, akit tegnap tartóztattak le amiatt, hogy egy bécsi kórházban gyógyszer túladagolással megöltek több embert. Ezt közölte az osztrák rendőrség. A nyomozás azután kezdődött hogy a kórház egyik részén szokatlanul nagy volt a halálozási arány. A bécsi rendőrfőnök szerint az ápolónők sok hónap alatt talán 30-nál is több pacienst ölhettek meg, pedig többségük nem is volt halálos beteg.

Idő:

Ma még többször lesz erősen felhős az ég, zápor zivatar bárhol kialakulhat. Holnap kevés felhő, száraz idő várható, többórás nap-sütéssel. Eleinte a nyugat-északnyugati szél erős lesz, holnap azonban már többnyire mérsékelt marad. A hőmérséklet hajnalban még 9, délután 18, 23 fok között alakul.

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

18.30 h

A grúz fővárosban tüntetők és karhatalmisták csaptak össze az éjszaka. Tudósítónk Baráth József jelenti Moszkvából.

- 16 halottja és mintegy 200 sebesültje van a grúziai zavargásoknak. A nemzeti követelésekkel kapcsolatos tüntetések már napok óta folytatódnak a grúz kormány épülete előtt. Volt amikor résztvevőik száma a 100 ezret is elérte. Tegnap este 8 ezren voltak a kormánypalota előtt. A késekkel és egyéb fegyverekkel felszerelt tüntetők hajnalban csaptak össze a .....akik a tbiliszi tv közlése szerint nem használták fegyvereiket. A halottak között civilek és katonák is vannak, a sebesültek közül 91 a katona. A grúziai eseményekkel közvetlen összefüggésbe hozható hogy tegnap a legfelsőbb tanács elnöksége olyan drákói rendeletet hozott melynek értelmében a szovjet hatalom megdöntésére irányuló felhívásokat a nemzeti gyűlöletkeltést, az államhatalmi szervek sértegetését akár 10 évig terjedő börtönnel, ill. 5 ezer rubeles pénzbüntetéssel lehet sújtani. A rendelet ma életbe lépett. A grúziai események .....kezdődtek, ahol március végén több helységben az abházok függetlenséget követeltek, és grúz nemzeti jelképeket égettek el. A félmillió lakosságú Abházia fővárosában akkor csaptak magasra a szenvedélyek, amikor április 6-án leváltották a kerületi ..... pártbizottság első titkárát. A abházok a róluk elnevezett köztársaságban kisebbségben vannak. nem csoda tehát, hogy a széparatista tüntetéseket azonnal ellentüntetések követték. Tbilisziben márcsak ürügy volt Abházia. Itt a tüntetők és több mint 100 más jelentések szerint több mint 150 éhségstrájkoló Grúziának a SZU-ból való kiválását követelte.

-

Pol Pot Kambodzsában végrehajtott hagyományos tisztogatása óta egyetlen diktátor sem fogott ilyen örült tervbe. - így értékelte Ceausescu elnök falurombolási programját a L'EXPRESS francia hírmagazin riportere, aki Romániában járt. Az újságíró elmondta, hogy .....minden ellenséges meggondolásnak a kormány tervét már végre is hajtják. A családokat két nap alatt kitoloncolják, a tanyaházat a lakók szeme láttára lerombolják, a kerteket parlagon hagyják. A tanuk beszélnek



(hírek 18.30)

több tucat öngyilkosságról is. - írja a párizsi lap riportere.

A lengyel ellenzéki csoportok a júniusi parlamenti választásokon 261 független jelöltet kívánnak állítani. A szenátus mind a 100 mandátumáért .....mig a Szejm 460 helyéből 161-et pályáznak meg. Mindezt a nemrég véget ért kerekasztal tárgyalásokon született megállapodás értelmében. A Szolidaritás szakszervezet szóvivője sajtóértekezleten mondta el, hogy a választási kampányban az ellenzék számára biztosítják a tv- és a rádió műsoridejének 35 %-át.

A Bush kormány új külpolitikájának Kelet-Európával foglalkozó elképzeléseiről számol be tudósítónk, Bolgár György.

- Óvatos, középutas politikát javasolnak a SZU-ban.....a Bush kormányzat tanácsadói. Bizalmas elemzésük, amelyet a NYT közölt, része a szovjet-amerikai kapcsolatos általános felülvizsgálatának, amelyet az elnök hivatalba lépése után rendelt el. A tanulmány szerint az Egy.Államoknak nem szabad szkeptikusan figyelnie a SZU-beli változásokat, mert azok lényegesek és alapvetőek, ugyanakkor viszont nem szabad radikálisan új kezdeményezéseket sem tennie. Az elemzés egyébként derűlátóan ítéli meg Gorbacsov esélyeit. Úgy véli, hogy a reformpolitika minden bizonnyal akkor is megmarad, ha Gorbacsovot esetleg eltávolítják. Közben a másik vezető amerikai lap, a Washington Post olyan értesülést közölt, amely szerint a Bush kormányzat hosszabb megfontolás után visszautasította Kissinger volt külügyminiszternek azt a javaslatát, hogy kezdejenek tárgyalásokat a SZU-val egy újfajta kelet-európai rendezésről. Ebben a kelet-európai országok nagyobb önállóságot kapnának, a SZU viszont biztosítékokat, hogy biztonságát nem éri sérelem. Ám arról, hogy Bush végül is milyen politikai vonalat követ majd, semmilyen végleges döntés nincs, - ahogy ezt a nemzetbiztonsági tanácsadó egy vasárnapi tv -interjúban többször is hangsúlyozta. De a felülvizsgálatnak, mondta, nincs vége.

Bérbevehető a föld és gyakorlatilag minden más termelőeszköz egy SZU-ban meghozott új törvény szerint. Ismét Barát Józsefet hallják.

- Haszonbérleti szerződés a SZU-ban nem tarthat rövidebb ideig 5 évnél. És a bérbeadó nem szólhat bele abba, hogy a bérlő mit és hogyan termel

(hírek, 18.30)

Egyebek mellett ezt tartalmazza a legfelsőbb tanács elnökségének ma publikált bérleti rendelete. A Gorbacsov által aláírt dokumentum úgy rendelkezik, hogy bérbe adható a föld.....<sup>valamint</sup> mint bármilyen más természeti tárgy. Üzem, gyár üzemrész, gyakorlatilag bármi ami fel.....alkalmas. A bérlemény a bérbeadó tulajdona, viszont a létrehozott javakhoz semmi köze, ha a bérlő befizette a díjat. A bérbeadás idejéről a rendelet szerzői úgy rendelkeznek, hogy az legyen hosszú távú, legkevesebb öt év, de terjedhet 50 évig, vagy még tovább. Ezzel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy az észtt honatyák szerint a földbérleteket 99 évre kell kiadni, és ez igencsak emlékeztet a magántulajdonra, minthogy a rendelkezések szerint a bérlemény örökölhető. A legfelsőbb tanácsi utasítás igyekszik védeni a bérlők érdekeit, úgy rendelkezik pld.hogy a bérleti díjat öt éven belül maximum egyszer lehet megváltoztatni. És a bérleti viszont a bérbeadó egyoldalúan nem szüntetheti meg, még akkor sem, ha úgy érzi, hogy kár érte. Feltéve persze hogy a bérlő fizeti a kialakult díjakat. A mostani utasítástól azt várják, hogy az forradalmi változást hoz a szovjet mezőgazdaság hatékonyságában.

Beismerte gyilkosságukat az a három ápolónő, akit tegnap tartóztattak le Ausztriában. (Ism.)

.....holnaptól hazánkban olcsóbb lesz több gyógyszerek és bő vítik az ingyen kapható medicinák körét is. Erről az országos társadalombiztosítási főigazgatóság .....elmondta azt is, hogy egyszerűsítik a gyógyszer-tárolási adminisztrációt, így várhatóan csökkenhet a várakozási idő.....Egyes reumagyógyszerekért az eddigi térítések felül .....Az ingyenes gyógyszer- és gyógyászati segézeszköz ellátás.....kiterjesztik a rokkantsági.....és azokra a beteg gyerekekre, akik után a szülők,.....sok gyógyszer kénytelenek vásárolni méltányossági alapon .....jogosító igazolványt kérhetnek.

Bpsten ülést tartott a KISZ KB-a, hogy előkészítse a hónap közepén tartandó 12. ....A jelölő bizottság ismét Nagy Imrét fogja javasolni a ....vezetőjének,miután Kiss Péter a KISZ bpesti első titkára.....nem fogadta el jelölését. Nagy Imre a KISZ első titkára összefoglalta a küldöttgyűlések tapasztalatait, és

hírek, 18.30)

kijelentette, hogy általában a változást szorgalmazzák a kisesek. Gyurcsán Ferenc 13 társával nyílt levelet írt a kongresszushoz, amelyben bírálják a KISZ és politikai gyakorlatát egyben szorgalmazzák egy .....politikai szövetség létrehozását.

Totóeredmények: ---

Időjárás:

Ma még többször lesz erősen felhős az ég, n éhol futózápor és zivatar is képződhet. Az északnyugati szél időnként megélénkül. Holnap kevés lesz a felhő, napsütés várható. Eső nem v. színű. Éjszaka 9, holnap délután 18-23 fok között várható a hőmérséklet.

KOSSUTH - adó.

( Április 6-i adás !!)

NAGYMEZŐ UTCA.

19 h. 23.

( Cigányzene. )

Forró Tamás és Havas Henrig műsora a Mikroszkóp Szinpadon.

Résztevők:

NAGY MIHÁLY, KISZ,

BÁLINT ATTILA, SZOT

JNÁNOSI FERENC marxista gondolkodók,

Ifjabb MAROSÁN GYÖRGY, minisztertanács,

Dr. NAGY CSABA ATTILA, Kiszgazdapárt.

ŐRI CSABA, TDDSZ

és TIRSCH TAMÁS a FIDESZ képviselőjében.

- Első kérdésünk, szabad legyen-e a választás 1990-ben? A FIDESZ színeiben TIRSCH TAMÁS.

- Szervezetünk számára ez a kérdés igazából nem is kérdés. Mert mi azon az állásponton vagyunk, hogy csakis szabad választásokat lehet tartani, hiszen ez ad társadalmi felhatalmazást a jövőbeli politizálásra. Elfogadhatatlan szánunkra, amit ez a kérdés takar, hogy bármiféle előzetes megegyezés, koalíciózás, kvóta lekötés az MSZMP-vel és a hatalom más képviselőivel is megtörténne. Ugyanis ez azt jelentené, hogy a 90-es választásoknál is a társadalom nagyrésze becsapva érezné magát. Az el múlt évtizedeknek a rossz beidegződése az, hogy választásoknak hívták azokat a ceremóniákat, amiket itt tartottak, de igazából ezek szavazások voltak. Mi tehát azt mondjuk, hogy ha nem szabad választások lesznek, akkor igazából ez a békés átmenetet veszélyezteti s ilyen formán a mi szervezetünk akkor nem is tud résztvenni a választásban. Azt is gondoljuk, hogy a szabad választás az a kapu, az a feltétel, ami a kommunista pártállamból, a többpárt rendszerű jogállamba vezet. Így tehát nagyon fontos, hogy egy nyílt versenyhelyzetet teremtsünk ahogy ezt NÉMETH MIKLÓS is többször hangoztatta. Fontos számunkra az is, amit GRÓSZ KÁROLY korábban nyugati újságíróknak mondott, hogy el tudja képzelni azt, hogy az MSZMP kisebbségbe kerül, illetve más szóvivők is nyilatkoztak és nagyon drukkolnánk annak, hogy az MSZMP egy erős ellenzéki pozícióban is meg tudja mutatni, hogy mire képes. Éppen ezért a szaba



(Nagymező-utca. )

választások mellett voksolunk és mindenki számra egy tiszta pályát, tiszta lapot jelentene, hogy ha a 90-es választásokon ez meg is valósulna. Azt is gondoljuk, az előzetes felmérések szerint, hogy a FIDESZ a Fiatal Demokraták Szövetsége, ha egy ilyen szabda választáson indulna, nem szerepelne rosszul.

( Taps.)

- Nagyons záépen köszönöm. Következik a Kisgazdapárt színeiben dr. NAGY CSABA ATTILA.

- Nem azt a kérdés, hogy szabad legyen-e a választás, hanem az lenne az igazi kérdés, hogy kitől vagy mitől legyen szabad a választás és hogyan legyen szabad a választás. Az, hogy mitől és kitől legyen szabad a választás arra tömören talán úgy lehetne válaszolni, hogy attól a beidegzett gyakorlattól, attól a félelemtől, kényszersztől és megalkuvástól legyen szabad, amely az eddigi szavazásokat jellemezte. Szabad legyen azoktól a kék céduláktól, amelyek 1947-ben jellemezték a választásokat. És szabad legyen mindenfajta terrortól és megfélemlítéstől. Ebből automatikusan következik akérdés, hogy hogyan zajlóddjanak le ezek a választások. Ehhez mindenképpen hozzá jkell tenni azt, hogy a Független Kisgazdapárt véleménye szerint egy demorkatikusan, külön erre a célra létrehozott választási előkészítésről kell, hogy szó legyen, amelyben az összes demorkatikus és nem demorkatikus szervezet képviseltetné magát. Ezek közösen vennének részt a választások előkészítésében, a jelölésben, a választások lebonyolításában és majd később a szavazatszámolásban. Mint kiderült ez egy nagyon fontos dolog a választásokon. Mindez a két feltétel teszi lehetővé összességében azt, hogy valóban szabad választásokat tarthassunk 1990-ben. Az persze egy megint más kérdés, hogy ez hogyan és miként fogja tükrözni Magyarországon 1990-ben a reális erőviszonyokat, hiszen nem egyenlő feltételekkel állnak a szervezetek a rajtvonalhoz. És éppen ezért nem mindenki fogja tudni a programját megismertetni idejében és kellő mélységében a tömegekkel.

( Taps.)

- Köszönöm szépen. Most következik a KISZ színeiben NAGY MIHÁLY.

.- Még egyszer szeretném pontosítani, hogy kiknek a képviseletében vagyok itt. A KISZ-en kívül létező fiatal reformer csoport tagjaként, inkább ifju politikusként mint szoros értelemben vett szóvivőként. Ezen az alapon mondom, hogy ha akérdés arra vonatkozik, hogy az MSZMP-nek a választási eljárásban, vagy a választási eredményére irányulva legyenek-e privilégiumai, akkor azt mondom, hogy nem! Ilyen értelemben

(Nagymező-utca. )

legyenek szabadok a választások! Persze ahhoz, hogy jogi értelemben szabad választást tudjon tartani a párttörvénynek, az alkotmánynak és az alkotmánybíróság eljárásának kell, a np által elfoagdott módon, alakulnia. Ilyen értelemben is a szabad választások mellett vagyunk. További előfeltételnek tekintjük egy szabad választás megtartására, hogy a tájékoztatás, a kommunikáció, a hírközlő eszközök, a sajtó viszonyai is tegyék reálissá azt az esély egyenlőséget, amely nélkül szabad választásokról beszélni nem lehet. Más értelemben akkor is azt szokták mondani, hogy nem szabadok a választások, hogy ha a pártok egymásközt, akár csak a pártok vezetői, titkosan megegyeznek a választások lebonyolítására vagy annak eredményére nézve. Ilyen értelemben nem lehet ma a szabad választásokat korlátozó megegyezésről szólni, mert nincsenek meg egy ilyen megegyezés alanyai. Ma, Magyarországon a szó eredeti értelmében működő politikai pártok nincsenek, az MSZMP is csak utban van abba az irányba, hogy hatalmi centrumból valódi politikai párttá váljon. De úgy gondolom, hogy a többi párt is igen messze van attól, hogy politikai értelemben párt lehessen. Erkölcsi erő szempontjából nekem, személy szerint nagyon tetszik a szociáldemokraták tette, akik képesek voltak újra kezdeni. Azt hiszem mégis deklarálni kell a szabad választások igényét, hogy legyen minden pártszerű erőnek módja és lehetősége egy esetleges koalíció részvételében a felelősséget vállalni.

( Taps. )

- ÓRI CSABA, TDDSZ!

- Első hallásra kézenfekvőnek tűnik az igenlő válasz. Ugyanakkor erre a kérdésre válaszolandón, két körülményt kell kiemelni. Az egyik az a kérdés, hogy vajon azok, akik apolitikai vállalkozók, azok akik a politikai szervezeteket jelenleg képviselik, politikusok, vajon bírják-e a társadalomunkat, bírják-e az embereknek a bizalmát. Tehát legitimek-e. Tehát az egyik kérdés a legitimitás kérdése. A másik kérdés pedig a félelem kérdése. nevezetesen az attól való félelem és gondolok itt a kommunista pártra, hogy katasztrófális vereséget szenvedhet és így mindenféle értelemben kiszorul a hatalomból. Illetve a másik oldalról a társadalomnak, vagy a társadalom ujabban politizáló szervezeteinek a félelme attól, hogy a kommunisták úgy látják, hogy katasztrófális vereséget szenvednek és ezért idejekorán valamiféle puccsal, vagy valamiféle erőszakos megodlással elejét veszik annak, hogy bármiféle értelemben szabad választások legyenek. Azt mondanám

(Nagymező-utca. )

tehát, hogy legyenek a választások szabadok, amennyire az adott helyzetben és az adott konstellációban lehetséges. Mit értek ez alatt, hogy amennyire lehetséges? Először is, elvetünk és el kell vetni minde olyan alkut, minden olyan megegyezést, amely torzítja a választásoknak az eredményét. Ki kell, hogy derüljön az, hogy az adott szervezet kik támogatják, kik állnak mögötte, kikre számíthat egy szervezet. Ezekután, vagy ezeknek a figyelembe vételével akár lehet alkukat is kötni. Ami a választásoktechnikáját illeti, az előbbiekből következik, hogy nem igazán tűnik célszerűnek lajstromos választásokat tartani. Ahhoz kialakult politikai struktúrák kellene, ezek jelenleg nincsenek. Int ahogy a programok is meglehetősen képlékenyek, az idő pedig 1990-ig leglaább nagyon rövid ahhoz, hogy ezeket tisztességesen meg lehessen ismerni.

( Taps. )

- Azt hiszem, hogy azért nem volt telejsen nyilvánvaló, hogy igen vagy nem, illetve a kettő között valami átmenet?

- Igen.

- Következik a minisztertanács szóvivője, MAROSÁN GYÖRGY.

- A szép szavak után a kormány feladata az, hogy törvényekké és intézményekké formálja mindazt az követelményt, amit az előttem szólók elmondtak és a kormáyn nevében elmondhatom, hogy erre a kormány kész is. Létrehozni tehát egy olyan feltételrendszert, amelyben a szabad választások lefolyhatnak. Az igazi kérdés számomra az, hogy ehhez a szabad választásokhoz milyen választási rendszert válasszunk. Egyáltalán milyen választási rendszer között választhatunk. Választhatunk egyéni választókerületekre épülő rendszert. Ennek vannak előnyei és vannak hátrányai. Előnye mindeképpen a, hogy személyiségek vetélkednek és a választók közvetlen kapcsolatba vannak a képviselőkkel. Hátránya ugyanakkor az, hogy a parlamentben, ahol politikai koncepciók vitatkoznak, valójában a személyiségek elhomályosítják ezeket a politikai koncepciókat. A listás választásnak szintén számos előnye és ugyaakkor hátránya is van. A listán választás esetében az emberek politikai koncepcióra adják szavukat, amely a parlamentben ugye, megjelenik. Ugyanakkor a listás választás esetében a személyiség- mondjuk így - háttérbe szorul, valóságban a választó és a képviselő között a kapcsolat megszűnik és ezért pl. arra sincs lehetőség, hogy visszahívják. A kormány úgy gondolja, hogy az előttünk álló időben egy olyan átmeneti választási rendszert kell

(Nagymező-utca. )

kialakítani, amely egyéni választókerületekre épül, megadja a pártok számára a jelölt állítási jogot, ugyanakkor meghatározott aláírás esetében lehetővé teszi bárki számára a jelölést. Ugyanakkor a képviselőknek nem szükségképpen a HNF programjára, hanem egyszerűen az alkotmány működésére, az alkotmányra kell felesküdniök.

- Köszönjük szépen. Végülis akkor igen, vagy nem?

- Igen.

( Taps. )

- A SZOT színeiben BÁLINT ATTILA következik.

- Szóval ak érdek az, hogy szabad legyen-e a választás 1990-ben.

Hát szabad legyen leszögezni mindenek előtt azt, hogy én nem kötém évszámhoz a választásokat. Szabad legyen rámutatni arra is, hogy ez még egyelőre a megegyezés ideje, időszak, amit most élünk. Szabad legyen javasolni, hogy a létező és a lehetséges hatalmi tényezők üljenek le egy asztalhoz, amelynek a formája kerek és ott párbeszédet folytatva egymással, egyezzenek meg a választások elveiről, anélkül hogy a választások kimenetelét bármi módon előre befolyásolnák. Végül szabad legyen felhívni a figyelmet arra, hogy demokratikus többpárt rendszer, ami a szabad választások legalapvetőbb feltétele, ma még nincs. És szabad leghyén megjósolni, hogy egy éven belül aligha lesz ilyen. Ugyhogy akinek szimpatikus az általam vázolt alternatíva, annak legyen szabad azt elfogadni.

( Taps. )

- JÁNOSI FERENC a marxista gondolkodók képviselőjében.

- Természetes. Nem az akérdés, hogy legyen-e. Feltétlenül szabadnak kell lenni a választásoknak. Kérdőjelnek itt szerintem nincs helye. De, hogy legyen szabad? Ha már most elkezdjük azt, hogy a kék-cédula, puccsm, ha jön a puccs, akkor már nem szabad! Már itt egymást kezdjük ijesztgetni. Már kezdünk megfélemlíteni. hagyjuk abban a félemlítgetést! Mert tudni illik ez a párt és én nem apárt szóvivője vagyok, ez nem az a párt, amelyik tegnap volt meg tegnapelőtt. És hogy ha most állandóan ez van a szürke állományunkba, a tegnapi párt meg a tegnapelőtti, végünk van! Nincs szabad választás! Ez aze gyik. A szabad választásnak az az előfeltétele, hogy tudják meg a választók, mire szavaznak. Mit akar a kiskazda stb. stb. az MSZMP mit akar. Ez legyen teljesen világos. Én, ahogy nézem az MSZMP politikai bizottságának néhány tagját, most azt akarja, hogy lépjen ki egy csomó ember! Ezt akarja. Ezek is lépjenek ki, meg azok is lépjenek ki! Hát erre nem lehet választás. Ez nem lesz szabad választás! Ezt nem lehet meg-



(Nagymező-utca. )

nyerni! HOgy azt már tudjuk, hogy kinek kell kilépni. Tehát én ott tartom, ott kezdem a szabad választást, programot! Tegyük le az asztalra, a tisztelt már meglévő pártok, a holnapi pártok. Mit akrtok tőlünk, választóktól? Ha ezt tudjuk, majd tudjuk kire kell szavazni!

( Taps.)

- Végigszámolva az eredményt az első körkérdés után, úgy tűnik, hogy végső soron mind a hét a szabad választások melett foglalt állást. Egy gyors körkérdés. Elképzelhető-e egy a SZOT által megfogalmazott kerekasztal? Megegyezés keresése egy békésebb átmenet reményében? Menjünk sorba most. Nagy Mihály kezdje!

- Én nem mondtam, hogy megegyezésre nincs lehetőség. Én azt mondtam, hogy egy ilyen megegyezés alanyai ma még nincsenek jelen. Politikai pártként működő szervezetek, amelyek akár a koalíció, akár a kormányzás felelősségét képesek vállalni, ma nincsenek.

- Én azt hiszem, hogy ez tulajdonképpen megkerülése a konkrét kérdésnek. A kérdés ugyanis úgy szól, hogy elviselheti-e az ország az MSZMP esetleges bukását? és ezt megelőzendő, elképzelhető-e egy kerekasztal, vagy bármilyen megegyezés felé vivő -

- Ugy vélem, hogy az ország mai meghatározottságaiban nem viselheti el az MSZMP vereségét, de úgy gondolom, hogy ez így önmagában, mint kijelentés, a nép elég meghatározó része számára elfogadhatatlan. Ezért úgy gondolom, hogy a szabad választások viszonyainak, elveinek a tisztázása, minél korábbi tisztázása azért is szükséges, hogy az MSZMP legjobb erői ezen új szabályok és elvek ismerete alapján felszínre kerülhessenek és így az MSZMP valóságos, reorganizált, újjászerveződő, megtisztuló, teljesítőképes párt munkájával megőrizze jelenlegi pozícióit, vagy más baloldali erővel koalíciót alkothasson. A kerekasztalról úgy gondolom, hogy nem egy kerekasztalra volna szükség. Szeretném megismételni az előző ilyen fórumokon mondottakat. Településenként alkotmányozó konventeket, minden helyi politikai erőt egy asztalhoz ültető párbeszédet sürgetünk és ezekből épüljön fel egy alkotmányozó folyamat, ennek részeként a választásra vonatkozó szabályok.

- BÁLINT ATTILA nem tudom, akar-e hozzátenni ahhoz valamit, ami itt elhangzott?

- Köszönöm én nem. hiszen kifejtettem.

- Marxista gondolkodók?

( Nagymező utca )

- Az éhes disznó az makkról álmodik és ezért vetődik fel, hogy elfogadható-, hogy az MSZMP vereséget szenvedjen, nem fog, nem fog vereséget szenvedni, mert én azt remélem, hogy az MSZMP valódi programot fog csinálni, és akkor nem létezik elveszt.
- Ifjabb MAROSÁN György.
- Én is kíváncsi vagyok, hogy egy ilyen kerekasztal létrejöjjön, úgy gondolom, hogy az új választási rendszer, vagy annak a választási rendszernek az elveit és gyakorlatát, pont egy ilyen kerekasztalon kell kiformálni.
- Kisgazda Párt.
- Még mielőtt a reményekről kezdenék el beszélni, abba azt azt hiszem nem szabadna belemenni, a kérdés szerintem pontatlan, mert valahogy úgy kellene felrakni, hogy az ország az MSZMP mekkora bukását tudná elképzelni, hiszen az eddigi 97 és 99 %-s arány után mindeképpen egy bukásra lesz az MSZMP ítélve, a kérdés az, hogy az mekkora lesz. A nemzeti kerekasztallal összefüggésben én azt hiszem, hogy teljes mértékben érthető azoknak az álláspontja és a nézete, akik hatalmas óvatossággal ülnek ehhez az asztalhoz, nehogy ez a kerekasztal ez valami légyfogyó legyen, ezt mindeképpen tudomásul kell venni, és azt is tudomásul kell venni, hogy akik erre a koalícióra jelen pillanatban em hajlandóak, nem képesek, ezek is már megkezdtek már valamiféle egyeztető tárgyalásokat akármilyen szinten is, de ez a kapcsolatkeresések már folynak, az enm biztos, hogy koalíció keresés és egy előmegállapodás, de mindeképpen ismerni kell a z embernek az ellenfelét ahhoz, hogy harcolni tudjon vele.
- .....
- Én azt mondanám, az, hogy a Kommunista Párt vereséget szenvedjen ez természetesen elképzelhető, ami nem képzelhető el, hogy teljesen kiszoruljon hatalomból, tehát hogyha úgy teszik, törekedék partneryra szigorodjon, és nem elsősorban a felidézett félelmek miatt, amire utaltam, hanem azért, mert a társadalom ujonnan politizáló szervezetei és erői még nincsenek készen. Nem választódtak ki az új politikusok, nem választódtak ki azok a kompetenciák, amelyek át tudnak venni, működtetni tudnak új politikai szervezeteket, struktúrákat, intézményeket, tehát azt mondom, hogy kerekasztal is elképzelhető, ha arról van szó a kerekasztalnál, hogy mik legyenek a szabályok, mik legyenek az eljárások, áttekinthető és tiszta feltételekkel

( Nagymező utca )

follyon egy ilyen hatalom, érdemi megegyezést ennél a kerekasztalnál vagy nem-kerekasztalnál nem lehet kötni, csak akkor , hogy ha ki-derült, hogy mi mögött mennyien állnak, tehát ki kit képvisel. Arra lehet garanciát kötni, akár előtte, akár utána, hogyha nagyon megsemmisítő vereséget szenved mondjuk az MSZMP, akkor ezt valamiféle korrekcióval a reális és elképzelhető átmenet érdekében felkerekíteni, ezt el tudom képzelni.

- FIDESZ

- A számomra is rossz akérdés feltevés, hogy elviselheti-e az ország az MSZMP vezetését,

- (nagy nevetés) vereségét,

- vereségét,

- Ez már freudizmus szférája,

- ( nevetés újra ) ugyanis az rejlik benne, hogy most mi miért van, az ország az MSZMP-ért, vagy az MSZMP van az országért. A kérdés tehát számomra az, hogy elviselheti-e ezt az ország, hanem az MSZMP-nek kell elviselni, hogyha a társadalom egyszerűen nem for rászavazni, ebből a szempontból tehát csak akkor lehet szabad választásokról beszélni, ha ezt a lehetőséget fennhagyjuk, mint ahogy a pártvezetőség.....A második részében pedig továbbra is fenntartom azt, hogy bármiféle előzetes egyeztetés, koalíciózás a társadalom feje föltött megkötött paktumnak tűnne és éppen ezért a mi számunkra elképzelhetetlen, amibe a FIDESZ maximum bele tud menni, az egy demokratikus ellenzéki koalíció, vagyis azok a társadalmi erőknek egy közös fellépése, a hatalommal szemben, a hatalm képviselőivel szemben, kifejezetten a egy választási koalíció, de semmiféle más koalícióban nem.

- Ennek a körkérdésnek az összefoglalója tehát én azt hiszem, hogy a hét igen elég meggyőző ahhoz, hogy valóban szabad választásokat tartsanak.....részletkérdésekben vannak ugyan eltérések, de egy nemzeti kerekasztal, a közmegegyezés vezető út kívánatos tűnik.

- Na most szóvivők kérdeznek egymástól. Először a FIDESZ szóvivőjének van alkalma kérdezni.

- A kormány szóvivőjét kérdezném, az előbb mondta , hogy attól fél, hogy a politikai kultúra jelen pillanatban M.országon olyan, hogy az emberek nem képesek megérteni a szabad választásoknak a tétjét, szerintem ez talán egy elhamarkodott ítélet, többet közt

( Nagymező utca )

azért is, mert nem is nagyon voltak szabad választások, úgy hogy előfeltevéseket szerintem nem jó ebbe az irányba tenni, ua. azt megkérdezném, mint felelős politikustól, hogy a kormány milyen intézkedéseket tesz, hogy amost független szervezetek megfelelő lehetőségeket kapjanak arra, hogy a programjukat be tudják mutatni és az emberek megtudják ismerni, hogy konkrétan a kormány tesz-e ebbe az irányba lépéseket? - ugyanis ebből a szempontból van felelőssége a választások kérdésében is.

- MAROSÁN: Azt hiszem nem pontosan idézett a szóvivő, én azt mondtam hogy ennek ugye az a feletétele, hogy a pártok, és egyáltalán a választáson résztvevő szervezetek programot dolgozzanak ki, mert mindaz ami máig olavsható, az nem program, hanem szándéknyilatkozat, ígérvény, márpedig ígérvénnyel lehet, hogy választást meg lehet nyerni, de egy országot nem lehet kormányozni. Ez az egyik, a másik pedig az, hogy a kormány mit tesz azért, hogy ezekkel a programokkal a választók, vagy egyáltalán a társadalom megismerkedjen, úgy gondolom, hogy minden lehetőségük meg van, hogy ezekkel a programokkal megismeressék a társadalmat, én nem látok a mai napig ilyen programot.

- Kisgazda Párt kitől kíván kérdezni?

- Én JánosI Ferenctől szeretnék kérdezni, elhangzott, nem tudom, hogy pontosan idézem-e, hogy ez a párt, mármint az MSZMP ez a párt nem az ami tegnap volt és nem az ami etgnapelőtt.

- És holnap nem az, ami ma.

- Igen, szóval dialektikus önellentmondásba bocsátkozik önmagával, de ezen túl menve, ön minket vádolt meg azzal, hogy félelmet keltnék, hogy kékcédulákaté s puccsokat emgeletünk. Amennyiben ez így is van, az ön véleménye szerint, milyen csoport, milyen réteg az az MSZMPban, a ami MSZMPben, amelynek az ön véleménye szerint el kell hagyni az MSZMPt ahhoz, hogy ezek az alternatívák, vagy demokratikusnak nevezett szervezetek ne félhessenek a kékcéduláktól és a puccstól?

- JÁNOSI: Az együnk be van programozva, hogy itt a tagság, attól kell félni, érdekes én nem a tagsúágtól félek, én a politikai vezetéstől félek, hogy ez a politikai vezetés nem törődik a tagság véleményével, a tagság megkérdezése nélkül politizál, én ettől félek.

-.....

- Nem, nem bocsánat, tévedés, tévedés, a májusi a pártértekezleten határozatba foglalták, hogy a Központi Bizottság a tagság megkér-



( Nagymező utca )

dezése nélkül fontos kérdésben nem dönthet, május óta számtalan fontos kérdés volt, egyszer sem kérdezték meg a tagságot. Azt remélem, olyan vezetés lesz, amelyik megkérdezi a tagságot, ez lesz a holnapi MESZMP.

- TEhát a vezetésnek kell eltávoznia akkor?

- ( nevetés) Ezt nem én mondtam, ezt a kispap szónok.

- ( műsorvezető) Kérem szépen azt hiszem ingoványos területre érkezünk( nevetés) ugyanis a következő a helyzet, a marxista gondolkodók és személy szerint Jánosi Ferenc, nem vállalták, hogy az MSZMPt képviselik, külön-külön, pontosan külön kérték, hogy ezt szögezzük is, hogy nem az MSZMPt képviselik, ők valóban független marxista gondolkodóként kértek, potosabban kaptak helyet az szónokok között, tehát rajtuk számonkérni az MSZMP politikáját nem helyes, és ez természetesen szól mindenkinek, aki ebben a témában .....

- Nagy Mihály kitől kíván kédezni.

- Őri Csabától szeretnék kérdezni, .....már többek által felvetett gondolatot, én is azt fogalmaztam meg, hogy a szabad választások kiírása az MSZMP-nek is érdeke, mert csak így érhető el, hogy a pártban a valóban politikai harcra képes erők kerüljenek elő, enélkül hiteles vezetői garnitúrát az MSZMP mai apparátusi vezetés helyére nem tud, itt a szociológus Őri Csaba véleményét kérdezem, van-e abban az MSZMP-ban amelyik különben az elmúlt 30 évben az értelmiség igen.....olyan tartalék - dézőjelben a tartaléklót, amelyik erre az órság váltásra képes lenne. --- (telejsen érthetlenné válik)

- ŐRI: ...fogalmam sincs, de úgy gondolom, hogy ez majd kiderül egy adott választásnál, az ami benne van a kérdésedben, tehát, hogy az a politikai garnitúra, politikai nomenklatura, amelyik jelenleg politizál és jelenleg hivatásszerűen politizál, hogy ennek.....le kellene cserélődnia, én magam.részéről egyet értek, és hogyha szabad választások van tétje, akkor az annak valóban tétje, hogy előkerüljenek új arcok, új emberek, új magatartások a politikában, hogy az MSZMP berkeiben fellelhető-e ilyen tartalék és ilyen mértékű választás, vagy változás, ezt majd meglátjuk, szerintem senki nem tudja ezt ma megmondani.

- Köszönöm szépen, és akkor Őri CSaba kérdezhet.

- Igen, én akérdezés helyett egy kiegészítést tennék még az álláspontomhoz, nevezetesen azt, hogy nem véletlenül ejtettem szót a legitimitás problémáról és a félelemről, látni kell, hogy mi egy

( Nagymező utca )

szakszervezet vagyunk, amelyik önmagában legalábbis politikai értelemben.....szervezet, ahol a legkülönfélébb pártok és legkülönfélébb politikai mozgalmak képviselői jelen vannak, tehát a mi számunkra az az érdek, hogy áttekinthető ellenőrzött, tiszta játékszabályok szerint a politika ott folyjon vagy a politizálás ott folyjon, ahol ennek leginkább megfelelő tere van a politikai pártokban, tisztességes áttekinthető szabályok között, ellenkező esetben a politikai csaátrozások bevonulnak a szakszervezetekbe, amik lényegében szétverhetik a szakszervezeteket, tehát nekünk nem érdekünk az, hogy ne tisztességes és áttekinthető politikai küzdelmek folyjanak.

- Köszönöm szépen, MAROSÁN György kíván kérdezni.

- Annyit akarok csak mondani, hogy én sokkal optimistább vagyok az MSZMP lehetőségét illetően, mint sok előttem szóló.

- Köszönöm szépen. Bálint Attila kitől kíván kérdezni?

- A FIDESZ képviselőjéhez van egy rövid kérdésem, hogyan szertnétek indulni ezen a bizonyos 1990-s választáson, vagy a következő választáson, amit itt körvonalasztunk, listán, területen, vagy egyáltalán?

- A FIDESZ ezzel kapcsolatban azt az álláspontot alakította ki, hogy ő egy listás választás mellett lenne, tehát a listás választás mellett vagyunk, de adott esetben, hogyha nem ez lesz, nyilvánvaló, hogy akkor egyéni kerületi megoldásban is indulunk, mindenképpen a programunk alapján szeretnénk mi is megmérettetni, mert van programunk és lesz is programunk, mint ahogy másoknak is, így a Szabad Demokraták Szövetségének van már egy programja, amit ezuttal is mindenkinek a figyelmébe ajánlok.

- ( taps ) Végül Jánosi Ferenc kíván valakitől kérdezni.

- Kérdezni nem, de a szabad választáshoz még valamit. Én úgy gondolom, alapvető kérdés a gazdaság, hogy jutottunk ide, és mi a megoldás, ha ezt a nem tudják a pártok a választásig abszolút világosan megmondani, hogy jutottunk ide, a valódi okokat fel kell tárni, eddig ez nem történt meg, ez az bizonyos POZSGAY Bizottság, hogy majd megcsinálja, abból elkészült hogy 56 az micsoda, én gazdaságról beszélek, azt kell feltárni. Enélkül nincs szabad választás az okok ismerete nélkül nincs, és a megoldás nélkül nincs, mert lehet itt akármilyen szabad választás, ha a gazdaság ott marad, vagy még lejjebb, akkor mi nem leszünk szabadok. ( taps )

( Nagymező utca )

-----Zenei betét )

- Második kérdésünk, eltöröljék-e a halálbüntetést? Először JÁNOSI Ferenc, a marxista gondolkodók képviselőjében fejti ki álláspontját.
- Úgy gondolom emberi jog, az élethez való jog, de azoknak is joguk van, akit meggyilolnak, tehát joguk lenne élni. Akkor hogy kell itt eligazodni ebben a kérdésben? Én úgy gondolom, hogy ez nem jogi ügy, hanem társadalmi probléma a halálbüntetés eltörlése, vagy nem eltörlése. Ha azzal, hogy megmarad a halálbüntetés és vissza lehet tartani az embereket attól, hogy megöljenek valakit, akkor már el lehet kezdeni morfondírozni, hogy eltöröljük vagy ne. Igenám, de a gyilkosságokat mikor követik el, mondjuk egy kulturált társadalomban elsősorban ezek a félőrültek, lövöldöznek össze-vissza, és akik jogilag beszámíthatók, de morálian nem, ha megmarad a halálbüntetés, ezeket ez nem érdekli, akkor is lövöldözni fognak, sőt azt hiszem azok is lövöldözni fognak, akik olyan felindulásban vannak, amikor a kedves feleségüket tetten érik, hogy ők lőnek, ha van halálbüntetés, vagy nincs halálbüntetés, tehát ezeket sem riasztja vissza a halálbüntetés, valami racionálisan kellene itt végiggondolni, hogyha megmarad a halálbüntetés, akkor több ember életet tudunk megtakarítani, tehát hogy életben maradnak, vagy nem. Ha igen, maradjon a halálbüntetés, ha nem akkor el kell törölni. ( taps )
- Köszönöm szépen. Ebből persze nem volt könnyű nekünk kikövetkeztetni, hogy igen vagy nem,
- JÁNOSI: Hát ez az, hát nem lehet ilyen egyszerűen hogy igen vagy nem. A társadalom-szociológusoknak elő kell venni az elmúlt öt év gyilkosságait, megtakarítottunk volna egy gyilkosságot,
- Legalább azt, hogy ne nagyon maradjon meg ( nevetés )
- Nem, nem nem lehet így eldönteni, végig kell kutatni.
- Köszönöm szépen Bálint Attila.
- Én mint humanista, mint marxista és egoista egybevéve, azt javaslom, hogy minél hamarabb el kellene törölni, az talán esélyeket teremtené egy esetleges helyzetben nekem is és másoknak is. ( taps. )
- A másik, előtte viszont nyílt népszavazást rendeznék arról, hogy eltöröljék-e a halálbüntetést? Amikor egy bizottság előtt kellene kinek-kinek nyilvánosan voksolnia, és akár személyesen is átélhetné azt az érzést, mit jelent egy halálbüntetés kiszabása. Addig azon-

( Nagymező utca )

ban csökkenteni kellene mindenekelőtt azt a kört, akire a halálbüntetés kiszabható, meg kellene vizsgálni, hogy elég súlyoskak-e vagy megfelelőek-e az alternatív büntetések, amik a halálbüntetéssel kb. egy súlycsoportban vannak, bár tudom, hogy ilyen nem létezik, de bizonyos bűncselekmények esetében alternatív büntetési lehetőségek vannak, néhány év alatt kiderülhetne az is, hogy milyen hatással van a bűnügyi statisztikára egy ilyen szigorítás, és eközben létrehozhatnánk azokat az egy személyes van többszemélyes vendéglátó helyeket, ahol akár életfogytiglan el lehetne az aki erre rászorul, és ezzel megelőzhető lenne az is, hogy visszafordíthatatlan következményei legyenek.....(taps.)

- Köszönjük szépen, MAROSÁN György, Minisztertanács

- Abból indulnék ki, hogy mi a helyzet a világon. Az ENSZ tagállamok többségében van halálbüntetés, a másik amit figyelmükbe ajánlok, hogy azoknak a zországoknak a száma, amelyek elfogadják a halálbüntetést, csökken, és a harmadik, amelyre nekünk figyelni kell, hogy a kultúr-nemzetek, a civilizált országok többségében eltörölték. Mi a helyzet Magyarországon? Furcsa ellentmondásokat hallhatunk. A jogásztársadalom és általában az értelmiség halálbüntetés-ellenes, a társadalom viszont, bármennyire meglepő halálbüntetés párti. Ebben a helyzetben kellene a kormánynak valamiféle döntést hozni. Mit mondanak azok, akik a halálbüntetés eltörlése ellen vannak? Azt mondják vannak olyan súlyos bűncselekmények, amelyek elrettentésére kell a halálbüntetés, hogy ha ezt megszüntetnék a társadalomra a legveszélyesebb bűncselekmények esetleg elszaporodnának. Mit mondanak azok, akik viszont a halálbüntetést eltörölnék? Azt mondják, hogy ez az állítás, az előbbi, nevezetsen, hogy a halálbüntetésnek vissztartó szerepe van, ez nem igaz, nem igazolható, és ua. a halálbüntetés legitimálja magát az erőszakot. Mit tehet ebben az esetben a kormány, a kormánynak nagyon kényes a helyzete, figyelembe kell vennie ezt a furcsa ellentmondást, hogyha például az előttem szólóhoz hasonlóan népszavazás döntene ebben a kérdésben, akkor valószínű a továbbra is fenntartaná a halálbüntetést. A kormány valószínű azt a megoldást választhatja, hogy mintahogy más országokban, pl. tíz évre moratóriumot rendelnek el, tehát halálbüntetést nem lehet végrehajtani, egy ilyen moratórium után eldönthető, hogy vajon kinek van igaza. Azoknak-e akik azt állítják, hogy a halálbüntetés



( Nagymező utca )

eltörlése miatt növekednek a bűncselekmények, vagy azoknak, akik azt állítják, hogy ez gyakorlatilag nem befolyásolja. (taps)

- Köszönöm szépen, Őri CSaba TDDSz.

- A TDDSz szakértőként felkéri dr. HORVÁTH Tibor egyetemi tanár büntetőjogászt a halálbüntetést ellenző .....elnökét.

- dr. Horváth: Egyetértek Jánosi Ferencsel, a halálbüntetés problémája nem jogi kérdés, társadalmi, etikai kérdés. De azt is nagyon szeretném hangsúlyozni, hogy a halálbüntetés problémája nem és nem lehet pártpolitika. A másik amit szeretnék hangsúlyozni, hogy a áll a halálbüntetés a világban, halbtuk, szeretném azonban aláhúzni, hogy Európában hogy áll, nevezetesen, hogy Európában Törökország és a szocialista államok ismerik a halálbüntetést.

- Az NDK-ban nem

- 1988 óta. Ellenezzük a halálbüntetést, azért mert szembenáll az emberi jogokkal, mert középkori barbár, célszerűtlen eszköz a bűnözés visszaszorítására, bőségesen van statisztikák nemzetközi szinten is, Magyarországon is. Hadd hivatkozzak magyar statisztikai adatokra. Körülbelül 60, vagy 70-80 éve az emberölés, a szándékos emberölés, vagy nevezzük egyszerűen gyilkosságnak, tehát a legelvetemültebb formáját a szándékos emberölésnek, ennek az évi gyakorisága a század forduló óta kb. nagyjában változatlan, évente Magyarországon 200-220 ember hal meg természetellenes haállal, szándékos bűncselekmény következtében. Magyarországon, ha elhagyjuk a politikai cselekményekért kiszabható halálbüntetést, és nem beszélünk itt most a katonai büntető jog kérdéseiről, akkor ez az egyetlen egy probléma, mert évtizedek óta szerencsére, 62 óta egészen pontosan Magyarországon a halálbüntetést csakis szándékos emberölés miatt szabtak ki. Na most mi az arány - kérdezhetik? Kérem olyan adatot tudok szembeállítani, hogy amíg 1953-ban pontosan 29 embert végezték ki, így ilyen bűnözési szint mellett, az utóbbi évtizedekben ötöt, hatot, egyet, kettőt, két év volt amikor egyetlen egyet sem. Következtetés, és mindenféle világfelmerésé. Egy. Államokban, Angliában, Ausztráliában azt a tapasztalatot erősíti meg, hogy ahol van egy állandó bűnözési szint, mint jelen esetünkben nálunk, ott a halálbüntetés léte semmit nem változtat, a halálbüntetés megszüntetése pedig nem eredményezi a bűnözés növekedés. Egyedül egyre jó a hatalom visszaélésére. Sajnos Magyarországnak bőséges tapaszt-

( Nagymező utca )

tapaltai vannak, másfél évszázadra visszamenőleg, hogy a halálbüntetést előszeretettel és tömegméretben a mikori hatalom alkalmazta politikai ellenfeleivel szemben. Na most az életfogytiglanra ez valóban mindenütt egy vitatott probléma, a mi jogi rendelkezésünk olyná, hogy életfogytiglan ez valóban az esetek 99,9 pontjában életfogytiglant jelent, mert ugyan van jogi lehetőség arra, hogy húsz év példás letöltése után, feltételes szabadlábra kerüljön az illető ilyen azonban ezrelékben vagy tized részben fordul elő, tehát én a magam részéről figyelembe véve külföldi adatokat itt én nyugodtan mondhatom, hogy az életfogytiglan az maximális biztonságot ad a társadalomnak. ( taps)

- Köszönöm. NAGY Mihály KISz

- .....a kérdésének a felidézésével kezdeném. Milyen az a társadalom, amely saját védelmére a hóhért hívja segítségül. Beleszületünk gy halálbüntetést elfogadó és azzal politikai eszközként is élő társadalomba. Most áll először módunkban, hogy ettől a szokás-ú jgtól eltérjünk és a ráció irányába lépjünk. A gyilkosság büntetése nem lehet gyilkosság. Ha egy társadalomban százezer embert vizsgálunk, hogy abból hány lesz gyilkos, azt a statisztikák úgy mutatják, nem attól függ, hogy van-e ott halálbüntetés, vagy pedig nincsen, sőt a halálbüntetés bevezetése vagy megszüntetése sem hat kimutatható módon arra, hogy százezer emberből hány lesz gyilkos. 1948-ban, a jogászszakszervezet, akkor még volt ilyen, BTK javaslatot készített, és ebben béke időre eltörölni javasolta a halálbüntetést. 1955-ben az MTP KB ülésén Révai József politikai okból halálbüntetési eltörlést javasolt, ő tudta miért, hát van akit felakasztottak akasztatók és akasztottak logikájával tud gondolkozni. Az ideológiák a büntetőjog vonatkozásában fogyóeszközök. Ezért a halálbüntetés, mint az állami szintre emelt erőszak eszköze a jövőben a politikai- és állam elleni bűncselekményekben is elvetendő. Ma szám most állami és állam elleni cselekmény, összeesküvés, rombolás, hazaárulás, kártevés, hűtlenség, kémkedés, ellenség támogatása, lázadás minősített esetei halállal vannak fenyegetve, tehát ha csak a lázadást vesszük, az hogy mi a lázadás, nem jogi, hanem erőviszonyok által megszabott kérdés. Ilyen értelemben azt mondjuk, hogy el kell törölni a halálbüntetést, különösen politikai okokból, mert a politikai okokból kivégzett halott legyőzhetetlen, az élő alku-képes ( taps)

( Nagymező utca )

- Nagy CSaba Attila Kisgazda Párt.

- Az általam összeírt szempontoknak a döntő többségét már az előttem szólók elmondták, mindeképpen figyelembe kell venni, hogy a halálbüntetés léte vagy nem léte azon kívül, hogy jogi kérdés is, mert szerintem bizonyos fokig jogi kérdés is, vagyis nagyon nagy mértékben etikai és vallási kérdés is, és azt is figyelembe kell venni, hogy bármennyire is ellenzi az ember énje, tudata a halálbüntetést, én szemly szerint nem tudom megmagyarázni egy 12 éves kislány édesanyjának, és szomszédjainak, ha a kislány tragikus körülmények közt meghal, előre megfontolt és aljas szándékból, én nem tudom neki megmagyarázni, hogy az elkövető miért ne bűnhődjön halállal. Egyetértetek azzal a jogi és etikai és ideológiai érvel, de inkább etikai és ideológiai érvel, hogy a halálbüntetés középkori és barbár eszköz. A kérdést viszont meg lehet fordítani, van-e joga a társadalomnak ahhoz, hogy megvédje önmagát az ilyenfajta cselekményekkel szemben, ez nem azt jelenti, hogy én szemly szerint halálbüntetés párti lennék, hiszen a Kisgazda Párt ebben akérdésben nem foglalt még állást, és feltehetően ebben akérdésben nem is fog állást foglalni, csak arra szeretnék rámutatni, hogy ez a kérdés ez jóval inkább az emberek egyéni meggyőződésén alapulni és valóban, ahogy a kormány szóvivője az előbb elmondta, a népszavazás, az esetleges népszavazás ebben a kérdésben, ez a halálbüntetés fenntartása mellett fog szólni, és arra is jó lesz figyelni, hogy a BTK-ban milyen esetekben fogjuk az ott szabályozott bűncselekményeket halállal büntetni. Teljes mértékben egyet tudok érteni a politikai bűncselekmények halálbüntetése ellen szóló érvekkel, nem azért, mert az élő emberrel is lehet tárgyalni, hanem azért is, mert a halott ember szinte jelkép lesz már, és azért is, mert nem tudjuk, hogy ma mit kezdenénk egy RAjk Lászlóval, vagy egy Nagy Imrével. (.taps.)

- FIDESZ

- A FIDESZ egy erőszakmentességet valló szervezet, ezért én a bibliai parancsot idézném fel az egybegyülteknek, hogy a Ne ölj parancsolat nem csak az egyénre, hanem az államra is ugyanugy vonatkoztatható, egyesegyedül az önvédelem az, ami kivételt jelenthet. HA az állam tiltja, és bünteti az emberölést, akkor milyen joggon teszi meg, mi az ami felhatalmazza. Nagyon fontos kérdés itt, csak a politikai vonatkozásban jött elő, de hogy a tévedés mindenesetben

( Nagymező utca )

fennállhat, nemcsak politikai vonatkozásban és ez jövátelhetetlen. Arra a kérdésre, hogy hogyan lehet akkor mégis megoldani, igenis van olyan módszer, hogy azokat az embereket, akik nem képesek egy társadalomban együttélni, ki lehet kapcsolni, tehát el lehet szigetelni. Végül pedig a statisztikák azt mutatják, hogy nincs elrettentő hatása a halálbüntetésnek, hiszen a súlyos bűncselekmények számának alakulása azokban az országokban is, ahol van halálbüntetés, ugyanúgy megvan pl. ugye a Szovjetunióban nemrég gazdasági bűncselekményért történt halálbüntetés, de hát tudjuk, hogy nagyon sok a korrupció a SzU-ban van. A másik vonatkozását a kérdésnek, amit itt hangsúlyoztatok a politikai bűncselekmények vonatkozásában az utóbbi 40 évben, sőt majdnem mindenki utalt erre, hogy M.országon hogyha megnéznék, hogy alkotmányos és politikai büntettekért kik kaptak halálbüntetést, azt kéne mondjuk, hogy halálbüntetést politikai büntetettért sokkal többen kaptak, mint alkotmányosak. Évente 5-6 embert ítélnék halálra alkotmányosan, és 1956 után több, mint 400 embert végeztek ki. Ez a kérdés tehát alapvetően politikai kérdés is és arra is utaltak a többiek, hogy a középkorban ez az elrettentést eszköze volt, a legújabb korban pedig a politikai hatalomnak az eszköze a megfélemlítésre. De nemcsak a megfélemlítésre, hanem a társadalom kordában tartására is. (taps)

- Következzék a .....kérdései

- Szabadjon egy .....megjegyzéssel kezdenem, messzemenően nem tartom magam Biblia szakértőnek, de arra emlékszem arra a mondatra, hogy fogat fogért....

-.....( itt egy rész érthetetlen).....

- ..... azt hiszem, hogy politikai ügyekben egyértelmű a konszenzus, jhoggy nem engedhető meg, hogy a politikai bosszú és manipuláció eszköze legyen a halálbüntetés, inkább arról szerenék beszélni, hogy alkotmányos esetekben sem, mert minden ember egyenlőnek és szabadnak születik és a valóban a társadalom teszi tönkre és rontja el, tehát a társadalomnak nincs joga arra, hogy gyilkossá aljasulva és az államot gyilkosság végrehajtójává téve szadista bírakat ki-nevelve, maga is gyilkosságokat kövessen el. És Victor Hugonak, a híres mondását idézném, hogy az akasztófa nem más mint egy mérleg, amelynek egyik karján az elítélt, a másik karján pedig az emberiség függ. És ezért abszolút halálbüntetés ellenes vagyok, még gyil-



( Nagymező utca )

kosainakat sem kívánom felakasztatni. ( taps )

- Köszönöm szépen, ez tehát a FIDESz válasza volt erre a kérdésre?

- Igen. Őri CSaba.

- A szemet szemért, fogat fogért elvére csak azt tudom mondani, hogy biztos, hogy az elv igaz lehetett akkor, amikor a Biblia világa kialakult. Mint ahogy igaz volt a mohamedán világban is. Mi azonban a 20.század végén élünk és nem hiszem, hogy ilyen elveket akarunk cipelni a 21.századba. Egyébként ha ez az elv igaz lenne, és ezt akarnám követni, akkor felteszem a kérdést, hogy kibírná ez a társadalom, hogy az évente 200-220 ember gyilkosát akasztófára küldjék?

- Kisgazda Párt Nagy Csaba Attila.

- Én arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy az előbb idézett Biblia hely az Ószövetségből származik, és már előtte Hamurabi törvényei is szinte szószerint idézik ezt a szemet szemért fogat fogért. Azonban ha már Bibliáról beszélünk akkor tudnunk kell azt is, hogy van ennek egy újszövetsége is, most lehet, hogy látszólag önellentmondásba fogok keveredni, ott viszont az van, hogy szeressétek egymást, minthogy én szerettelek titeket. Tehát éppen ezért teljes mértékben ilyen elven alátámasztani a halálbüntetést és gondolom, hogy alkotmányos büncselekmények vonatkozásában ezzel nem lehet, teljes mértékben egyetértek azokkal, akik a halálbüntetés eltörlését kívánnák, viszont hangsúlyozom, hogy én nem fogom senkinek megmagyarázni, hogyha a gyermekének a gyilkosát nem végzik ki, ennek milyen eszköze lenne. Többször előkerült már, hogy a társadalom teszi tönkre az embert, én ebben egyébként így nem hiszek, hiszen vannak olyan emberek, akik sajnos valamilyen oknál fogva peredesztinálva vannak, tudom hogy ez egy másikkbüntetőjogi iskola, ilyen büncselekmények elkövetésére én nem is hiszek százszázalékosan a társadalom nevelő erejében, annyit tudok, hogy a mi büntetésfelderítési rendszerünk nem működik teljes mértékben hatékonyan, talán nem is tudna teljes mértékben talán ez egy visszatartó erő lenne, és szeretném arra is felhívni a figyelmet, hogy a büntetés, a büntetőjogban bizonyos nevelő célzattal is van kiszabva, ebből szempontból viszont megkérdőjelezem, hogy a legjobb nevelési módszer-e a halál, én magam sem tudom eldönteni, végülis is csak vacilálok ezekben a kérdésekben, én nem tudom sehová letenni a voksomat, a politikai büncselekményeknél, amennyiben létezik ez a

( Nagymező utca )

kategória, teljes mértékben a halálbüntetés ellen vagyok. (taps)

- Köszönöm szépen, MAROSÁN Gy.

- Három rövid megjegyzésem van, az egyik az, hogy az emberért minden áldozatra kész vagyok, kivéve az emebráldozatot. Én tehát ennyiben haálbüntetés eltörlése mellett vagyok. Azt hiszem a Tobiás a teljes emberről készült filmben a végén van egy ilyen kedves jelenet, amikor éppen erre hivatkoznak, hogy szemet szemért, fogat fogért, akkor azt válaszolják rá, persze és akkor a világ tele van vakokkal és fogatlanokkal( nevetés) Azt hiszem, és azokkal értek egyet, akik azt mondták eltelt az idézet sorok után legalább 2-ezer év, és most már ebből tanulhatunk, én tehát mindenképpen moratórium híve vagoyk, próbáljuk ki, hogyan reagál erre a társadalom és utána döntsünk véglegesen. ( Taps.)

- Jánosi Ferenc.

- A statisztika, amit hallottunk, hatalmas statisztika, engem az nem győzött meg, még egyszer én nem vagyok halálbüntetés fenntartáspárti, de a statisztika nem győzött meg, ti. azt nem tudjuk, hogyha eltöröltük volna, vagy el lett volna eddig törölve, akkor mennyi lett volna a 220 helyett a gyilkosság, ezt nem tudja, ezt a statisztika nem tudja, azért énnekem tetszik, amit Marosán GYörgy mond, töröljük el, és hogyha ez a sokévei átlagos 220 felmegy 400-ra, akkor nincs igazuk azoknak, akik a halálbüntetés eltörlése mellett vannak, és akkor önkritikával azt kell mondani, mégis csak kell a halálbüntetés, ha a 220 lemegy 210-re, noha eltöröltük, hát nyilvánvaló el kell törölni.

- Ne haragudjon, nézőink nevében szeretném akérdést újra feltenni, a kérdés nagyon röviden úgy szólt, hogy töröljék el politikai bűncselekmények esetén,

- Jánosi: Nem, egy pillanat azért, mert itt van, akikt már volt egyszer halálra ítélve, én egyszer 42-ben a Margit köruti katonai bíróság előtt, úgy voltam, hogy kétszer kértem rám halálos ítéletet, de így vagyok, tehát a politikaiban el kell törölni. ( taps)

- Köszönöm szépen. BÁlint Attila SZOT.

- Én úgy vélem, hogy mind politikai, mind köztörvényes bűncselekmények esetében el kellene törölni a halálbüntetést, ahogy el is mondtam, ha lehet minél hamarabb, de gondolkodjunk el azon, vajon, ha az évente 210 egynéhány gyilkosság elkövetőjét egy lakatlan szigetre együtt összezárnánk, akkor egymást gyilkolnák-e halomra,

( Nagymező utca )

vagypedig megszoknánk egymást és nagyon sokan közülük életben maradnának.

- Nagy Mihály KISZ

- Nem értek egyet a javaslattal, amely csak a politikai bűncselekmények esetén törölné el a halálbüntetést, hiszen eléggé közismert Bucharin vádirata, amelyben 45 köztörvényes büntett is elfér, tehát hogyha a köztörvényes cselekmények formájában megtartjuk a halálbüntetést, akkor mindenkori politikai hatalmi játék kérdése csupán, hogy ez a vádiratokba beleférjen. Felmerült itt és nemcsak most, ma este, hanem az igazságügy miniszter javaslata által is, hogy a halálbüntetés helyett vezessük be az életfogytiglant. Ez Szemere úgy fogalmazta meg, hogy a szabadság teljes elvesztése az élet fenntartása, vagy meghagyása mellett, valóban talán mindennél embertelenebb, az időben kihúzott büntetés, evonatkozásban is tovább bővíteném az elhangzott érveket, azt a mai joggyarkolatot, amelyik húsz év után vizsgálhatóvá teszi bizonyos esetekben a szabadlábra helyezést, ezt én jónak tartom. Végezetül annyit, hogy én azt hiszem, hogy a magyar gyilkosságfelderítési gyakorlat és statisztika, tehát az az eredményesség, ahogy a magyar bűnüldöző szervek az emberöléseket felderítik, vállalható és bár nyilvánvaló, hogy javítani való is vna, de evonatkozásban a kultur nemzetek közé tartozunk.

- Köszön szépen, a szövivők kérdeznak egymástól, Jánosi Ferenc kíváncsi valamit kérdezni.

- Köszönöm nem.

- Marosán GYörgy?

- Én a Kisgazda Párttól kérdeznék, megpróbálnám eltántorítani őt abból a bizonytalanságból, amit kifejezett, elismervén azt, hogy végülis egy büntetésként végrehajtott halálbüntetés az csak szimbólikus erejű, hiszen a hozzátartozók számára semmilyen módon nem nyújt reaparációt, nem tudja helyreállítani az elvesztett ember életét.

- Ezt egyébként elismerem, de hadd tegyem hozzá azt is, hogy a halálos ítélet, a halálbüntetés kimondásával, közvetlenül belevonnálat téged, mint esküdtszéki tagot, és.....

- Marosán: nagyon kedvesen és figyelmesen végrehajtott felelősség áthárítás volt, adott esetben vállalom, és nem mondok....

- Van-e kérdése Nagy CSaba Attilának?

- Nincs.

( Nagymező utca )

- Végül a FIDESz szóvivője.  
- Kérdésem nincs, de egy rövid megjegyzést tennék, itt többször elhangzott az anya, akinek a gyermekét megölték, a multkor a kábel tévén, egy talkshowt folytattak ebben akérdésben, amiben az érdekesség az volt, hogy két tábort hívtak meg, tehát már eleve ütköztették a nézeteket, és miután nem tudtak dűlőre jutni, ill. úgy nézett ki, hogy a halálbüntetést eltörlők győznének, akkor hívták be azt az anyát, akinek egy pár nappal előtte erőszakos brutalitással ölte meg a gyilkos a gyermekét, aki ott a helyszínen azt mondta, hogy igenis azt akarja, hogy a gyilkost ölje meg. Mire a - és ez volt számomra a meggyőző, az erőszakmentesség pártiak azt mondták, hogy és ebben nagyonis egyetértettem velük, hogy szubjektív kérdés, és valószínűleg ők is ezt mondnák, ha ebben a helyzetben lennének, de végűlis a hognak objektívnek kell lennie, és épp ezért ezt nem tudják elfogadni.

- Kedves Hallgatóni, NAGYMEZŐ UTCA címmel Forró Tamás és Havas Henrik vita-műsorát hallották, amelyet máricus 28-a Mikroszkóp Színpadon rögzített a Magyar Rádió.

- ooo - 0 - ooo -



PETŐFI-adó

HÍREK

21.00 h

.....Washingtonban még nem született döntés, de mérlegelik annak lehetőségét, hogy Bush elnök júliusban Varsóba és Bpestre látogasson. Az Egy. Államok elnöke a vezető tőkés országok párizsi csúcstalálkozónán vesz majd részt, és ehhez kapcsolódhat majd K-Európa-i útja. Minderről Baker amerikai külügyminiszter beszélt TV-interjúban. Mint mondta a térség változásai nyomán került szóba az elnök kelet-európai útja. Márcsak azért is, mert Bush személyesen is érdeklődik Lengyelország iránt. Az elnök hat évvel ezelőtt Bpsten is járt, akkor mint R.Reagan alelnöke.

Grúziai ellenzékiek szerint vasárnap is mintegy 10 ezren tüntettek Tbiliszi főterén. A katonaság gumibotokkal és könnygázzal oszlatta szét a tömeget és ezután 300 embert vittek kórházba. A szombat éjszakai zavargásoknak 16 halottja van, köztük katonák is. A szélsőséges csoportok egyebek között azt is követelik, hogy Grúzia szakadjon el a SZU-tól.

A SZU-ban új rendeletet hoztak az államellenes cselekmények büntetéséről. Eszerint három évig terjedő börtönnel vagy 2 ezer rubeles pénzbüntetéssel sújtható az, aki nyilvánosan hív fel az államrend megdöntésére. Disszidálásra és terrorakciók elkövetésére való felbujtásért valamint állami szervek, vezető testületek, hivatalos személyek nyilvános befeketítéséért szintén ugyanekkora büntetés szabható ki. A nemzeti, faji ellentét szításáért, az emberek jogainak faji vagy nemzetiségi hovatartozás miatti korlátozásáért hasonló mértékű ítélet születhet, de ha ez a tevékenység erőszakkal párosul, akkor a büntetés öt év vagy ötezer rubel lehet. A rendelet felhívja a szövetséges köztársaságokat, hogy ennek megfelelően módosítsák a szovjet köztársasági törvényeket is.

A TASZSZ tudósítójának sikerült megtudnia a szovjet északi flotta illetékeseitől, hogy a Norvég partoknál szerencsétlenül járt tengeralattjáró fedélzetén 69-en voltak, közülük 27-et sikerült megmenteni. A tengeralattjáró fedélzetéhez két atomtöltetű torpedó is tartozott, de kizárt, hogy ezek bármilyen nukleáris veszélyt hozzanak. A szovjet

(hírek, 21)

lapok többsége csak röviden tudott beszámolni az esetről és ezért a katonai vezetést bírálta a párt központi lapja a PRAVDA. Az újság sajnálattal állapítja meg, hogy nem juthat hozzá azokhoz az információkhoz, amelyekhez a nyugati sajtó hozzáfért.

Időjárás: ----

- o -

KOSSUTH ADÓ

ÉRTÉKMEGŐRZŐ

17.00 h

Az oktatás szabadsága

A műsor azt keresi, hogy az új oktatási rendelet szerint lehetséges önállóságukkal hogyan élnek az iskolák? A jó kezdeményezéseknek mi a sorsa, a megyei szakigazgatás, a minisztérium mit tesz a jó tapasztalatok terjesztéséért, honorálja-e a bevált ötleteket? Hol tartják nyilván a változásokat és elvárják-e hogy a lehetőségekkel éljenek az egyes iskolák?

A fél órás műsor lehallgatható.

Tape No: B- 42374

- o -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

22.00 h

A grúz fővárosban kijárási tilalmat és különleges állapotot hirdettek ki. A napok óta tartó zavargások miatt szünetel a tanítás és sztrájkol 30 nagyvállalat. A részletekről Barát József számol be.

- Tizenhatan meghaltak, sokan megsebesültek vasárnapra virradó éjszaka a grúziai zavargások során. A nagy nyugati hírügynökségek mintegy 200 sebesültről tudnak. Mint a TASZSZ Közölte, Tbiliszi-ben napok óta folynak tüntetések nemzeti jelszavakkal, s szünetel a tanítás az egyetemeken és egyes középiskolákban sztrájkol 30 nagyvállalat. A szovjet távirati iroda jelentése szerint tegnap este 9 után a kormány épülete előtti tüntetés jelszavai megváltoztak. A rendfenntartó szervek kezéből kicsúszott az ellenőrzés. A Reuter hírügynökség 8 ezerre becsülte a tüntetők számát, amikor elhangzottak az állampolgári engedetlenségre hívó kiáltványok. A szovjet távirati iroda grúz <sup>nemzeti</sup> felszabadítási mozgalom elnevezésű illegális szervezetnek tulajdonítja azokat a jelszavakat, amelyek a szovjet hatalom azonnali megdöntésére hívtak fel Grúziában. A tüntetők azt követelték, hogy hozzák létre a grúz köztársaság átmeneti kormányát. És az mondja ki a köztársaság elszakadását a SZU-tól. Elhangzottak az állami tisztségviselők ill. a párttagok elleni erőszakra szólító felhívások is. A tömeg nem hallgatott az állami- és pártvezetők, ill. tekintélyes értelmiségiek nyugalomra intő felszólításaira. Ilyen körülmények között döntött a köztársasági vezetés hajnalban a tömeg feloszlatása mellett. A kövekkel, fémrudakkal és egyéb alkalmi fegyverekkel felszerelkezett tüntetők ellenálltak a belügyi .....a TASZSZ jelentése szerint a halálesetek oka az volt, hogy a tömeg eltaposta, agyonnyomta a 16 áldozatot. Grúziában a miniszterelnök vezetésével kormánybizottság alakult a történetek körülményeinek felderítésére. Tbiliszi-ben különleges állapotot vezettek be, kijárási tilalom van.

A SZU-ban új rendeletet hoztak az államellenes bűncselekmények megbüntetéséről. (Ism.624)

(hírek, 22h)

Washingtonban még nem született döntés, de gondolkoznak azon, hogy Bush elnök júliusban Varsóba és Bpestre látogasson. (Ism. 624)

Az amerikai kormányzat arra készül, hogy kereskedelmi előnyöket, vámkezelményeket nyújtson a demokratizálódó Lengyelországnak és Magyarországnak. Szó van államilag garantált hitelekről is. Amerikai lapok szivárogtattak ki értesüléseket azokról bizalmas tanulmányokról, amelyek az elnök megbízásából készültek az új kül- és katonapolitikáról. G. Bush a tanulmányok alapján májusban a NATO ülészakán hozza majd nyilvánosságra végleges külpolitikai terveit. Az elnök nemzetbiztonsági tanácsadója is azt mondta, hogy még nincs végleges döntés az amerikai külpolitikáról és cáfolta hogy tudomásuk lenne arról, ki követte el a PanAm 103-as járata elleni merényletet.

A TASZSZ tudósítójának sikerült megtudnia a szovejt északi flotta illetékeseitől, hogy a norvég partoknál szerencsétlenül jár tenger-alattjáró fedélzetén 69-en voltak. (Ism,624)

Bpesten koszoruzás volt az egykori Gestapo fogház Gyorskocsi utcai épülete emléktáblájánál. A kegyelet virágait a nácizmus üldözöttei bizottság, a magyar izraeliták országos képviselte és a Raoul Wallenberg szervezet képviselői helyezték el. A Magyar Néphadsereg művelődési házában emlékünnepséget tartottak a.....koncentrációs tábor felszabadulásának évfordulóján. Az ellenállók nemzetközi szövetsége április 11-ét valamennyi volt koncentrációs tábor felszabadulásának jelképes napjává nyilvánította.

A Duna mozgalmak újabb aláírásgyűjtési kampányt hírdetnek annak érdekében, hogy népszavazást írjanak ki a nagymarosi vízlépcsőről. Az országos sajtószolgálaton keresztül nyilvánosságra hozott közleményükben egyebek között azzal érvelnek az erőmű építése ellen, hogy miközben az ország gazdasági helyzete tovább romlott a beruházás teljes befejezéséhez a környezetvédelmi berendezések megépítéséhez, valamint a hitelek visszafizetéséhez 100 millárdokra lenne szükség. Felhívják a felnőtt korú magyar állampolgárokat, hogy írják alá a népszavazást kérő ívet.



(hírek, 22)

A Münnich Ferenc társaság május 1-e együttes megünneplésére szólítja fel a bérből és fizetésből élő szervezett fizikai és szellemi munkavállalókat, a parasztokat, a nyugdíjasokat és az ifju nemzedékeket. A szövetség megfogalmazása szerint a demokrácia kiszélesítése társadalmi megújulása és a dolgozók egységének jegyében kíván ünnepelni.

A MDF gödöllői szervezete szerint az autópályák használati díját bevezető rendelet figyelmen kívül hagyja az állampolgárok érdekeit, emellett előkészítetlen és elhamarkodott. Úgy vélik, hogy mint sok más település, Gödöllő is kénytelen lenne emiatt elviselni a megnövekedő átmenő forgalmat. Ezért követelik a rendelet azonnali visszavonását, mert az a szervezett véleménye szerint kizsákmányoló jellegű, jelentősen növeli a településeken a balesetveszélyt, a zajártalmakat és a levegő szennyezettségét. Az MDF gödöllői tagjai felhívtak minden intézményt, szervezetet, szövetséget és adófizető állampolgárt, hogy közös akciókkal tiltakozzanak az autópálya díj bevezetése ellen.

Totóeredmények: ---

Időjárás: ---

Sport: ---